

Ayyukan Manzanni

An d'auki Yesu zuwa sama

¹ A littafina na farko, Tiyofilus, na rubuta game da dukan abin da Yesu ya fara yi, da abin da ya koyar ² har zuwa ranar da aka d'auke shi zuwa sama, bayan ya ba da umarnai ta wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzannin da ya zaɓa. ³ Bayan wahalarsa, ya bayyana kansa ga waɗannan mutane ya kuma ba da tabbatattun alamu masu yawa cewa yana da rai. Ya bayyana a gare su har kwana arba'in ya kuma yi musu magana game da mulkin Allah. ⁴ A wani lokaci, yayinda yake ci tare da su, ya ba su wannan umarni, “**Kada ku bar Urushalima, amma ku jira kyautar da Ubana ya yi alkawari, wadda kuka ji na yi magana a kai.**

⁵ **Gama Yohanna ya yi baftisma da* ruwa, amma a cikin 'yan kwanaki za a yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki.”**

⁶ Saboda haka, sa'ad da suka taru, sai suka tambaye shi, “Ubangiji, a wannan lokaci za ka mayar da mulki ga Isra'ila?”

⁷ Ya ce musu, “**Ba naku ba ne ku san lokuta ko ranakun da Uban ya shirya cikin ikonsa.** ⁸ **Amma ku za ku karɓi iko sa'ad da Ruhu Mai Tsarki ya sauka a kanku; za ku kuma zama shaiduna cikin Urushalima, da kuma cikin dukan Yahudiya da Samariya, zuwa kuma iyakar duniya.”**

⁹ Bayan ya faɗi wannan, sai aka d'auke shi sama a idanunsu sai wani girgije ya rufe shi daga ganinsu.

¹⁰ Suna zuba ido a bisa, zuwa cikin sararin sama yayinda yake tafiya, nan da nan, sai ga mutane biyu saye da fararen riguna tsaye kusa da su. ¹¹ Sai suka ce, “Mutanen

---

* 1:5 Ko kuwa a cikin

Galili, don me kuke tsaye a nan kuna duban sararin sama? Wannan Yesu, wanda aka ɗauke daga gare ku zuwa sama, zai komo daidai yadda kuka ga ya tafi sama.”

*An za*bi Mattiyas yā ɗauki matsayin Yahuda

¹² Sai suka koma Urushalima daga tudun da ake kira Dutsen Zaitun, tafiyar ranar Asabbaci guda daga birnin.

¹³ Da suka iso, sai suka hau gidan sama, zuwa ɗakin da suke zama. Waɗanda suka kasance kuwa su ne,

Bitrus, Yohanna, Yakub da Andarawus;

Filibus da Toma;

Bartolomeyu da Mattiyu;

Yakub ɗan Alfayus da Siman Zilot, da kuma Yahuda ɗan Yakub.

¹⁴ Waɗannan duka suka dukufa cikin addu’a, tare da waɗansu mata da Maryamu mahaifiyar Yesu, da kuma tare da ’yan’uwansa.

¹⁵ A waɗancan kwanakin Bitrus ya miƙe tsaye cikin ’yan’uwa masu bi (taron da ya yi kusan mutum ɗari da ashirin) ¹⁶ ya ce, “Yan’uwana, dole a cika Nassin nan da Ruhu Mai Tsarki ya yi magana tun da daɗewa ta bakin Dawuda game da Yahuda, wanda ya zama jagora ga waɗanda suka kama Yesu ¹⁷ dā shi ɗaya ne cikinmu, ya kuma yi hidima a cikin aikin nan.”

¹⁸ (Da ladar da ya samu saboda muguntarsa Yahuda ya sayi wani fili; a can ya fāɗi da kā, jikinsa ya fashe, hanjinsa kuma duk suka zubo. ¹⁹ Kowa a Urushalima ya ji game da wannan, saboda haka suka kira wannan filin Akeldama, da yarensu, wato, Filin Jini.)

²⁰ Bitrus ya ce, “Gama yana a rubuce a cikin Littafin Zabura cewa,

“Bari wurinsa yā zama babu kowa;

kada kowa ya zauna a cikinsa,[†]
kuma,

“Bari wani ya ɗauki matsayinsa na shugabanci.”[‡]

²¹ Saboda haka dole a zaɓi ɗaya daga cikin mutanen da suke tare da mu duk lokacin da Ubangiji Yesu yake shiga da fita a cikinmu, ²² farawa daga baftisma ta Yohanna har zuwa sa’ad da aka ɗauke Yesu daga gare mu. Gama dole ɗaya daga waɗannan ya zama shaidar tashinsa daga matattu tare da mu.”

²³ Saboda haka suka gabatar da mutane biyu. Yusuf mai suna Barsabbas (da aka kuma sani da Yustus) da kuma Mattiyas. ²⁴ Sai suka yi addu’a suka ce, “Ubangiji, ka san zuciyar kowa. Nuna mana wanne a cikin waɗannan biyu da ka zaɓa ²⁵ ya karɓi wannan aikin manzanci, wanda Yahuda ya bari don yã tafi wurin da yake nasa.” ²⁶ Sa’an nan suka jefa kuri’u, kuri’ar kuwa ta faɗo a kan Mattiyas; sai aka sa shi cikin manzannin nan goma sha ɗaya.

2

Ruhu Mai Tsarki ya zo a Fentekos

¹ Da ranar Fentekos ta yi, dukansu suna tare wuri ɗaya.

² Ba zato ba tsammani sai aka ji motsi kamar ta babbar iska tana hurowa daga sama ta kuma cika dukan gidan da suke zaune. ³ Suka ga wani abin da ya yi kama da harsunan wuta, suka rarrabu suna kuma sassauka a kan kowannensu. ⁴ Dukansu kuwa suka cika da Ruhu Mai Tsarki suka kuma fara magana da waɗansu harsuna yadda Ruhu ya sa suka iya.

⁵ To, a Urushalima akwai Yahudawa masu tsoron Allah, daga kowace kasa a duniya. ⁶ Da suka ji wannan motsi, taro ya haɗu wuri ɗaya a ruɗe, domin kowannensu ya ji suna magana da yarensa. ⁷ Cike da mamaki, suka yi tambaya

---

[†] 1:20 Zab 69.25   [‡] 1:20 Zab 109.8

suna cewa, “Ashe, duk waƙannan mutane masu magana ba Galiliyawa ba ne? ⁸ To, yaya kowannenmu yana ji suna yarensa? ⁹ Fartiyawa, Medes da Elamawa; mazaunan Mesofotamiya, Yahudiya da Kaffadokiya, Fontus da Asiya, ¹⁰ Firjiya da Famfiliya, Masar da sassa Libiya kusa da Sairin; baki daga Roma ¹¹ (Yahudawa da kuma waƙanda suka tuba suka shiga Yahudanci); Kiretawa da Larabawa, mun ji su suna shelar abubuwan banmamaki na Allah da yarenmu!” ¹² A ruƙe kuma cike da mamaki, suka tambayi junansu cewa, “Mene ne wannan yake nufi?”

¹³ Duk da haka waƙansu suka yi musu ba’a suka ce, “Sun yi tatil da ruwan inabi ne.”

Bitrus ya yi wa taron jawabi

¹⁴ Sai Bitrus ya miƙe tsaye tare da Sha Ɗayan nan, ya ƙaga muryarsa ya yi wa taron jawabi ya ce, “Yan’uwana Yahudawa da dukanku da kuke zama cikin Urushalima, bari in bayyana muku wannan, ku saurara da kyau ga abin da zan faɗa. ¹⁵ Waƙannan mutane ba su bugu ba, kamar yadda kuka ƙauka. Yanzu ƙarfe tara na safe ne kawai! ¹⁶ A’a, ai, abin da aka yi magana ta bakin annabi Yowel ke nan cewa,

¹⁷ “Allah ya ce, ‘A kwanakin ƙarshe,
 zan zubo Ruhuna bisa dukan mutane.
 ‘Ya’yanku maza da mata za su yi annabci,
 samarinku za su ga wahayoyi,
 dattawanku kuma za su yi mafarkai.

¹⁸ Kai, har ma a kan bayina, maza da mata,
 zan zubo Ruhuna a waƙancan kwanaki,
 za su kuwa yi annabci.

¹⁹ Zan nuna abubuwan banmamaki a sararin sama
 da alamu a nan ƙasa,
 jini da wuta da kuma hauhawan hayaki.

²⁰ Za a mai da rana duhu,
 wata kuma ya zama jini,

kafin zuwa rana mai girma da kuma ta ɗaukaka ta Ubangiji.

²¹ Kuma duk wanda ya kira

bisa sunan Ubangiji zai sami ceto.’*

²² “Mutanen Isra’ila, ku saurari wannan. Yesu Bana-zare shi ne mutumin da Allah ya tabbatar muku ta wurin mu’ujizai, ayyukan banmamaki, da kuma alamu, waɗanda Allah ya yi a cikinku ta wurinsa, kamar yadda ku kanku kuka sani. ²³ An ba da wannan mutum gare ku bisa ga nufin Allah da kuma rigyasaninsa, ku kuma tare da taimakon mugayen mutane, kuka kashe shi ta wurin kafa shi a kan gicciye. ²⁴ Amma Allah ya tashe shi daga matattu, ya ’yantar da shi daga azabar mutuwa, don ba ya yiwuwa mutuwa ta riƙe shi. ²⁵ Dawuda ya yi faɗi game da shi cewa,

“Kullum ina ganin Ubangiji a gabana.

Gama yana a hannuna na dama,
ba zan jijjigu ba.

²⁶ Saboda haka, zuciyata na farin ciki, harshena kuma na murna,
jikina kuma zai kasance da bege,

²⁷ gama ba za ka bar ni cikin kabari ba,

ba kuwa za ka yarda Mai Tsarkinka yā ruɓa ba.

²⁸ Ka sanar da ni hanyoyin rai,

za ka cika ni da farin ciki a gabanka.’†

²⁹ “Yan’uwa, zan iya tabbatar muku gabagadi cewa kakanmu Dawuda ya mutu aka kuma binne shi, kabarinsa kuwa yana a nan har yā zuwa yau. ³⁰ Amma shi annabi ne ya kuma san abin da Allah ya yi masa alkawari da rantsuwa cewa zai ɗora ɗaya daga cikin zuriyarsa a kan gadon sarautarsa. ³¹ Ganin abin da yake gaba, ya yi magana a kan tashin Kiristi daga matattu cewa, ba a bar shi a kabari

---

* 2:21 Yow 2.28-32   † 2:28 Zab 16.8-11

ba, jikinsa kuma bai ruɓa ba. ³² Allah ya tashe wannan Yesu zuwa rai, mu kuwa duk shaidu ne ga wannan. ³³ An ɗaukaka shi zuwa ga hannun dama na Allah, ya karɓi alkawarin Ruhu Mai Tsarki daga Uba, ya kuma zubo abin da yanzu kuke gani kuke kuma ji. ³⁴ Gama Dawuda bai hau zuwa sama ba, duk da haka ya ce,

“Ubangiji ya ce wa Ubangijina,

“Zauna a hannun damana,

³⁵ sai na sa abokan gābanka

su zama matashin sawunka.” †

³⁶ “Saboda haka bari dukan Isra’ila su tabbatar da wannan. Allah ya mai da wannan Yesu, da kuka gicciye, Ubangiji da kuma Kiristi.”

³⁷ Sa’ad da mutane suka ji wannan, sai suka soku a zuci sai suka ce wa Bitrus da sauran manzanni, “Yan’uwa, me za mu yi?”

³⁸ Bitrus ya amsa, “Ku tuba a kuma yi muku baftisma, kowannenku a cikin sunan Yesu Kiristi domin gafarar zunubanku. Za ku kuwa karɓi kyautar Ruhu Mai Tsarki. ³⁹ Alkawarin dominku ne da ‘ya’yanku da kuma dukan waɗanda suke da nesa, domin dukan waɗanda Ubangiji Allahnmu zai kira.”

⁴⁰ Da waɗansu kalmomi masu yawa ya gargade su; ya kuma roke su cewa, “Ku ceci kanku daga wannan lalataccen zamani.” ⁴¹ Waɗanda suka yarda da saƙonsa kuwa aka yi musu baftisma, a ranar kuwa yawansu ya ƙaru da mutum kusan dubu uku.

Zumuncin masu bi

⁴² Suka ba da kansu ga koyarwar manzanni da kuma ga zumunci, ga gutsuttsura burocin da kuma ga addu’a.

⁴³ Kowa ya cika da tsoro, manzannin kuwa suka aikata abubuwan banmamaki da alamu masu yawa. ⁴⁴ Dukan

---

† 2:35 Zab 110.1

masu bi suna tare, suna kuma mallakar kome tare. ⁴⁵ Suka dinga sayar da kaddarorinsu da kayayyakinsu, suka ba wa kowa gwargwadon bukatarsa. ⁴⁶ Kowace rana suka ci gaba da taruwa a filin haikali. Suka gutsuttsura burodi a gidajensu suna cin abinci tare da farin ciki da zuciyar ɗaya, ⁴⁷ suna yabon Allah suna kuma samun tagomashin dukan mutane. Ubangiji kuwa ya kara yawansu kowace rana na waɗanda suke samun ceto.

3

Bitrus ya warkar da gurgu mai bara

¹ Wata rana, Bitrus da Yohanna suna haurawa zuwa haikali a lokacin addu'a da karfe uku na rana. ² To, sai ga wani da aka haifa gurgu ana ɗauke da shi zuwa kofar haikalin da ake kira Kyakkyawa, inda akan ajiye kowace rana, don yã yi bara daga masu shigowa cikin filayen haikali. ³ Da ya ga Bitrus da Yohanna suna gab da shiga, sai ya roke su kuɗi. ⁴ Bitrus kuwa ya kafa masa ido, haka ma Yohanna. Sai Bitrus ya ce, "Dube mu!" ⁵ Saboda haka mutumin ya mai da hankalinsa a kansu, yana fata samun wani abu daga gare su.

⁶ Sai Bitrus ya ce, "Azurfa ko zinariya ba ni da su, amma abin da nake da shi, shi zan ba ka. A cikin sunan Yesu Kiristi Banazare, ka yi tafiya." ⁷ Ta wurin kama hannunsa na dama, ya taimake shi ya miƙe, nan take kafafu da idon sawun mutumin suka yi karfi. ⁸ Sai ya yi wuf da kafafunsa ya fara tafiya. Ya tafi tare da su ya shiga cikin filin haikali yana tafiya yana tsalle, yana kuma yabon Allah. ⁹ Sa'ad da dukan mutane suka gan shi yana tafiya yana yabon Allah, ¹⁰ sai suka gane cewa shi ne mutumin nan wanda dā yake zama yana bara a bakin kofar haikalin da ake kira Kyakkyawa, suka kuwa cika da mamaki da tsoro a kan abin da ya faru gare shi.

Bitrus ya yi wa masu kallo magana

¹¹ Tun mai bawan yana riƙe da Bitrus da Yohanna, dukan mutanen suka yi mamaki, suka zo wurinsu a guje a inda ake kira Shirayin Solomon. ¹² Da Bitrus ya ga haka, sai ya ce musu, “Mutanen Isra’ila, don me wannan ya ba ku mamaki? Don me kuke kallonmu sai ka ce da ikon kanmu ne ko kuwa don ibadarmu ne muka sa wannan mutum ya yi tafiya? ¹³ Allah na Ibrahim, Ishaku, da Yaƙub, Allah na kakanninmu, ya ɗaukaka bawansa Yesu. Ku kuka ba da shi domin a kashe, kuka yi m̄sun saninsa a gaban Bilatus, ko da yake ya yi niyya ya sake shi. ¹⁴ Kuka yi m̄sun sanin Mai Tsarki da Mai Adalci kuka roƙa a sakar muku mai kisankai. ¹⁵ Kuka kashe tushen rai, amma Allah ya tashe shi daga matattu. Mu shaidu ne ga wannan. ¹⁶ Ta wurin bangaskiya cikin sunan Yesu ne wannan mutum da kuke gani kuka kuma sani ya sami ƙarfi. Da sunan Yesu, da kuma bangaskiyar da take samuwa ta wurinsa ne ya ba shi cikakkiyar warkarwa, yadda dukanku kuke gani.

¹⁷ “To, ’yan’uwa, na san cewa, kun aikata wannan cikin jahilci ne, yadda shugabanninku suka yi. ¹⁸ Amma ta haka ne Allah ya cika abin da ya rigyafaɗi ta bakin dukan annabawa cewa, Kiristinsa zai sha wahala. ¹⁹ Saboda haka ku tuba, ku juyo ga Allah, don a shafe zunubanku, don lokutan wartsakewa su zo daga wurin Ubangiji, ²⁰ don kuma ya iya aika da Kiristi, wanda aka naɗa tun dā saboda ku, Yesu ke nan. ²¹ Dole yā kasance a sama, sai lokaci ya yi da Allah zai mai da kome sabo, yadda ya yi alkawari tun dā ta wurin annabawansa masu tsarki. ²² Gama Musa ya ce, ‘Ubangiji Allahnku zai tasar muku wani annabi kamar ni daga cikin mutanenku; dole ku saurari duk abin da ya faɗa muku. ²³ Duk wanda bai saurare shi ba za a ware shi gaba ɗaya daga mutanensa.”*

---

* 3:23 M Sh 18.15,18,19

²⁴ “Tabbatacce, dukan annabawa daga Sama’ila zuwa gaba, dukansu da suka yi magana, sun rigya faɗin waɗannan kwanaki. ²⁵ Ku kuwa magādan annabawan ne da kuma na alkawarin da Allah ya yi da kakanninku. Ya ce wa Ibrahim, ‘Ta wurin zuriyarka, dukan kabilan duniya za su sami albarka.’† ²⁶ Da Allah ya tashe bawansa, ya aike shi da fari zuwa gare ku don yā albarkace ku ta wurin juye kowannenku daga mugayen hanyoyinku.”

4

Bitrus da Yohanna a gaban majalisa

¹ Sai firistoci da shugaban masu gadin haikalin da kuma Sadukiyawa suka hauro wurin Bitrus da Yohanna yayinda suke cikin magana da mutane. ² Sun damu fwarai da gaske domin manzannin suna koya wa mutane suna kuma shela a cikin Yesu cewa akwai tashin matattu. ³ Sai suka kama Bitrus da Yohanna, amma da yake yamma ta riga ta yi sai suka sa su cikin kurkuku sai kashegari. ⁴ Amma da yawa da suka ji saƙon suka gaskata, yawan mutanen kuwa ya ƙaru ya kai wajen dubu biyar.

⁵ Kashegari, sai masu mulki, dattawa da kuma malaman dokoki suka taru a Urushalima. ⁶ Annas babban firist yana nan, haka ma Kayifas Yohanna, Alekzanda da kuma sauran mutanen da suke iyalin babban firist. ⁷ Suka sa aka kawo Bitrus da Yohanna a gabansu suka kuma fara yin musu tambayoyi cewa, “Da wane iko ko da wane suna kuka yi wannan?”

⁸ Sai Bitrus, cike da Ruhu Mai Tsarki ya ce musu, “Masu mulki da dattawan mutane! ⁹ In ana tuhumarmu ne yau saboda alherin da aka yi wa gurgun nan da kuma yadda aka warkar da shi, ¹⁰ to, sai ku san wannan, ku da dukan mutanen Isra’ila cewa da sunan Yesu Kiristi

---

† 3:25 Far 22.18; Far 26.4

Banazare, wanda kuka gicciye amma wanda Allah ya tasar daga matattu ne, wannan mutum yake tsaye a gabanku lafiyayye. ¹¹ Shi ne,

“‘dutsen da ku magina kuka fi,

wanda kuwa ya zama dutsen kusurwar gini.’*^{*}

¹² Ba a samun ceto ta wurin wani dabam, gama babu wani suna a farkashin sama da aka ba wa mutane wanda ta wurinsa dole mu sami ceto.”

¹³ Da suka ga farfin halin Bitrus da Yohanna suka kuma gane cewa su marasa ilimi ne, talakawa kuma, sai suka yi mamaki suka kuma lura cewa waƙannan mutane sun kasance tare da Yesu. ¹⁴ Amma da yake sun ga mutumin da aka warkar yana tsaye a wurin tare da su, sai suka rasa abin faƙi. ¹⁵ Saboda haka suka umarta a fitar da su daga Majalisar, sa’an nan suka yi shawara da juna. ¹⁶ Suka ce, “Me za mu yi da waƙannan mutane? Kowa da yake zama a Urushalima ya san sun yi abin banmamaki, kuma ba za mu iya yin mūsu wannan ba. ¹⁷ Amma don a hana wannan abu daga kara bazuwa cikin mutane, dole mu kwaɓe mutanen nan kada su kara yi wa kowa magana cikin wannan suna.”

¹⁸ Sai suka sāke kiransu ciki suka kuma umarce su kada su kuskura su yi magana ko su kara koyarwa a cikin sunan Yesu. ¹⁹ Amma Bitrus da Yohanna suka amsa, “Ku shari’anta da kanku ko daidai ne a gaban Allah mu yi muku biyayya maimakon Allah. ²⁰ Gama ba za mu iya daina yin magana game da abin da muka gani muka kuma ji ba.”

²¹ Bayan farin barazana sai suka bar su su tafi. Ba su iya yanke shawara yadda za a hore su ba, domin dukan mutane suna yabon Allah saboda abin da ya faru. ²² Gama mutumin da ya sami warkarwar banmamaki, shekarunsa sun fi arba’in.

Addu’ar masu bi

---

* 4:11 Zab 118.22

²³ Da aka sake su, Bitrus da Yohanna suka koma wajen mutanensu suka ba da labarin duk abin da manyan firistoci da dattawa suka faɗa musu. ²⁴ Sa'ad da suka ji wannan, sai suka ɗaga muryoyinsu gaba ɗaya cikin addu'a ga Allah, suka ce, "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, kai ka halicci sama da fasa da kuma tekun, da kome da yake cikinsu. ²⁵ Ka yi magana ta wurin Ruhu Mai Tsarki ta bakin bawanka, kakanmu Dawuda cewa,

"Don me kasashe suke fushi,
mutane kuma suke kulla shawara a banza?"

²⁶ Sarakunan duniya sun ja dāgā,
masu mulki kuma sun taru gaba ɗaya,
suna gāba da Ubangiji

da kuma Shafaffensa†.

²⁷ Tabbatacce Hiridus da Buntus Bilatus suka haɗu tare da Al'ummai da kuma mutanen Isra'ila a wannan birni ce don su kulla gāba da bawanka mai tsarki Yesu, wanda ka shafe. ²⁸ Sun aikata abin da ikonka da kuma nufinka ya riga ya shirya tuntuni zai faru. ²⁹ Yanzu, Ubangiji, ka dubi barazanansu ka kuma sa bayinka su furta maganarka da iyakar ƙarfin hali. ³⁰ Ka miƙa hannunka don ka warkar ka kuma yi ayyukan banmamaki da alamu masu banmamaki ta wurin sunan bawanka mai tsarki Yesu."

³¹ Bayan suka yi addu'a, sai inda suka taru ya jijjigu. Dukansu kuwa suka cika da Ruhu Mai Tsarki, suka yi ta shaidar maganar Allah babu tsoro.

Masu bi sun ba da mallakarsu a rarraba

³² Dukan masu bi kuwa zuciyarsu ɗaya ne, nufinsu kuwa ɗaya. Babu wani da ya ce abin da ya mallaka nasa ne, amma sun raba kome da suke da shi. ³³ Da iko mai ƙarfi manzanni suka ci gaba da shaidar tashin matattu na Ubangiji Yesu, alheri mai yawa kuwa yana bisansu duka.

³⁴ Babu mabukata a cikinsu. Lokaci-lokaci waɗanda suke

---

† 4:26 Zab 2.1,2

da gonaki ko gidaje sukan sayar da su, su kawo kuɗi daga abin da suka sayar, ³⁵ su ajiye a sawun manzannin, a kuma raba wa kowa gwargwadon bukatarsa.

³⁶ Yusuf, wani Balawe daga Saifurus, wanda manzanni suke kira Barnabas (wanda yake nufin 'Dan Karfafawa) ³⁷ ya sayar da wata gonar da ya mallaki ya kuma kawo kuɗin ya ajiye a sawun manzanni.

5

Ananiyas da Saffiratu

¹ To wani mutum mai suna Ananiyas tare da matarsa Saffiratu, shi ma ya sayar da wata mallakarsa. ² Da cikakken sanin matarsa ya ajiye sashi daga cikin kuɗin don kansa, ya kuma kawo sauran ya ajiye a sawun manzanni.

³ Sai Bitrus ya ce, "Ananiyas, ta yaya Shaidan ya cika zuciyarka haka da ka yi wa Ruhu Mai Tsarki karya ka kuma ajiye wa kanka sauran kuɗin da ka karɓa na filin? ⁴ Ba naka ba ne kafin ka sayar da shi? Bayan da ka sayar da shi kuma, kuɗin ba naka ba ne? Me ya sa ka yi tunanin yin irin wannan abu? Ba mutum ne ka yi wa karya ba, Allah ne ka yi masa."

⁵ Da Ananiyas ya ji wannan, sai ya fāɗi ya mutu. Sai babban tsoro kuwa ya kama duk waɗanda suka ji abin da ya faru. ⁶ Sai samari suka zo gaba, suka naɗe gawarsa, suka fitar da shi suka je suka binne.

⁷ Bayan kusan awa uku, sai matarsa ta shigo, ba da sanin abin da ya faru ba. ⁸ Bitrus ya tambaye ta ya ce, "Gaya mini, kuɗin da yake da Ananiyas kuka sayar da filin ke nan?"

Ta ce, "I, haka ne muka sayar."

⁹ Bitrus ya ce mata, "Ta yaya kuka yarda ku gwada Ruhun Ubangiji? Duba! Sawun mutanen da suka binne

mijinki suna bakin kofa, za su kuwa ɗauke ki zuwa waje ke ma.”

¹⁰ Nan take ta fāɗi a kafafunsa ta mutu. Sai samarin suka shigo ciki, suka kuwa same ta matacciya, suka ɗauke ta suka kai ta waje suka binne ta kusa da mijinta. ¹¹ Babban tsoro ya kama dukan ikkilisiya da kuma duk wanda ya ji game da abubuwan nan.

Manzanni sun warkar da mutane da yawa

¹² Manzannin suka yi ayyukan da alamu masu ban-mamaki masu yawa a cikin mutanen. Dukan masu bi kuwa sukan taru a Shirayin Solomon. ¹³ Ba wanda ya yi karambanin shiga cikinsu, duk da haka mutane suna girmama su ƙwarai. ¹⁴ Duk da haka, maza da matan da suke gaskata ga Ubangiji sai ƙaruwa suke, suka kuma ƙaru a yawa. ¹⁵ A sakamakon haka, mutane suka kawo marasa lafiya a tituna suka kwantar da su a kan gadaje da tabarmai domin aƙalla inuwar Bitrus za tã bi kan waɗansunsu yayinda yake wucewa. ¹⁶ Jama'a ma suka tattaru daga garuruwa kewaye da Urushalima suna kawo marasa lafiyarsu da kuma waɗanda mugayen ruhohi suke damun su, dukansu kuwa suka warke.

An tsananta wa manzanni

¹⁷ Sai babban firist da dukan abokan aikinsa, waɗanda suke na ƙungiyar Sadukiyawa suka cika da kishi. ¹⁸ Suka kama manzannin suka sa su a kurkukun da ake sa kowa da kowa. ¹⁹ Amma da dare wani mala'ikan Ubangiji ya buɗe ƙofofin kurkukun ya fitar da su. ²⁰ Ya ce, “Ku je ku tsaya a filin haikali ku sanar wa mutane cikakken saƙon wannan sabon rai.”

²¹ Da gari ya waye, sai suka shiga filin haikali, yadda aka faɗa musu, suka kuwa fara koyar da mutane.

Sa'ad da babban firist da abokan aikinsa suka iso, sai suka kira Majalisa gaba ɗaya dukan dattawan Isra'ila, suka

kuma aika kurkuku a zo da manzannin. ²² Amma da dogarawan suka iso kurkukun, ba su same su a can ba. Saboda haka suka dawo suka ba da labari, suka ce, ²³ “Mun iske kurkukun a kulle sosai, da masu gadi suna tsaye a bakin kofofin; amma da muka buɗe su, sai muka tarar ba kowa a ciki.” ²⁴ Da jin wannan labari, sai shugaban masu gadin haikali da manyan firistocin suka ruɗe, suna tunanin abin da wannan al’amari zai zama.

²⁵ Sai wani ya zo ya ce, “Ga shi! Mutanen da kuka sa a kurkuku suna tsaye a filin haikali suna koya wa mutane.”

²⁶ Da wannan, shugaban ya tafi tare da dogarawansa suka kawo manzannin. Sun kawo su amma fa ba ƙarfi da yaji ba, don suna tsoro kada mutane su jajjefe su da duwatsu.

²⁷ Da suka kawo manzannin, sai suka sa su suka bayyana a gaban Majalisar don babban firist ya tuhume su. ²⁸ Ya ce, “Mun kwaɓe ku da gaske kada ku ƙara koyarwa cikin wannan suna, duk da haka kun cika Urushalima da koyarwarku, har ma kuna so ku ɗora mana laifin jinin mutumin nan.”

²⁹ Bitrus da sauran manzannin suka amsa suka ce, “Dole ne mu yi wa Allah biyayya a maimakon mutane! ³⁰ Allahn kakanninmu ya tã da Yesu daga matattu, wanda kuka kashe ta wurin ratayewa a bisan itace. ³¹ Allah ya ɗaukaka shi zuwa hannun damansa a matsayin Yerima da Mai Ceto don yã kawo tuba da gafarar zunubai ga Isra’ila. ³² Mu shaidu ne ga waɗannan abubuwa, haka kuma Ruhu Mai Tsarki, wanda Allah ya ba wa waɗanda suke yin masa biyayya.”

³³ Da suka ji haka, sai suka yi fushi suka so su kashe su. ³⁴ Amma wani Bafarisiyen da ake kira Gamaliyel, wani malamin doka, wanda dukan mutane ke girmamawa, ya miƙe tsaye a Majalisar ya umarta a fitar da mutanen waje na ɗan lokaci. ³⁵ Sa’an nan ya yi musu jawabi ya ce, “Mutanen Isra’ila, ku yi kula da kyau da abin

da kuke niyyar yi wa mutanen nan. ³⁶ Kwanan baya, Teyudas ya bullo, yana cewa wai shi wani mutum ne, kuma wajen mutane d'ari huɗu suka bi shi. Aka kuwa kashe shi, dukan masu binsa kuwa suka watse, kome ya wargaje. ³⁷ Bayansa, Yahuda mutumin Galili ya bullo a kwanakin kidaya, ya jagoranci mutane cikin tawaye. Shi ma aka kashe shi, dukan mabiyansa kuma aka watsar da su. ³⁸ Saboda haka, a wannan batu na yanzu, ina ba ku shawara. Ku kyale mutanen nan! Ku bar su su tafi! Gama in manufarsu ko ayyukansu na mutum ne, ai, zai rushe. ³⁹ Amma in daga Allah ne, ba za ku iya hana waɗannan mutane ba, za ku dai sami kanku kuna gāba da Allah ne.”

⁴⁰ Jawabinsa ya rinjaye su. Suka kira manzannin suka sa aka yi musu bulala. Sa'an nan suka kwaɓe su kada su kara magana a cikin sunan Yesu, suka kuma bar su suka tafi.

⁴¹ Manzannin suka bar Majalisar, suna farin ciki domin an ga sun cancanta a kunyata su saboda Sunan nan.

⁴² Kowace rana, a filin haikali da kuma gida-gida, ba su fasa koyarwa da kuma shelar labari mai daɗi cewa Yesu shi ne Kiristi ba.

6

Zaɓen mutane bakwai

¹ A waɗannan kwanaki, sa'ad da yawan almajirai suke faruwa, sai Yahudawan masu jin Hellenanci a cikinsu suka yi gunaguni a kan Yahudawan da suke Ibraniyawa domin ba a kula da gwaurayensu a wajen raba abinci na yau da kullum. ² Saboda haka Sha Biyun nan suka tara dukan almajirai wuri d'aya, suka ce, “Bai zai yi kyau mu bar hidimar maganar Allah don mu shiga hidimar abinci ba. ³ Yan'uwa, ku zaɓi mutum bakwai daga cikinku waɗanda aka sani suna cike da Ruhu da kuma hikima. Mu kuwa

za mu danƙa musu wannan aiki ⁴ mu kuwa mu mai da halinmu ga yin addu'a da kuma hidimar maganar Allah.”

⁵ Wannan shawarar kuwa ta gamshi dukan kungiyar. Sai suka zaɓi Istifanus, mutumin da yake cike da bangaskiya da kuma Ruhu Mai Tsarki; da Filibus, Burokorus, Nikano, Timon, Farmenas, da Nikolas daga Antiyok, wanda ya tuba zuwa Yahudanci. ⁶ Suka gabatar da waƙannan mutane wa manzanni, waƙanda kuwa suka yi addu'a, suka d̄ibiya hannuwansu a kansu.

⁷ Saboda haka maganar Allah ta yaƙu. Yawan almajirai a Urushalima kuwa ya yi saurin ƙaruwa, firistoci masu yawa kuma suka zama masu biyayya ga wannan bangaskiya.

An kama Istifanus

⁸ To, Istifanus, mutum cike da alheri da ikon Allah, ya aikata manyan ayyukan da alamu masu banmamaki a cikin mutane. ⁹ Sai hamayya ta taso daga 'yan kungiyar Majami'a na 'Yantattu (kamar yadda ake kiransu), Yahudawan Sairin da Alekzandariya da kuma lardunan Silisiya da Asiya. Mutanen nan suka fara muhawwara da Istifanus, ¹⁰ amma ba su iya cin nasara kan hikimarsa ko kuma a kan Ruhu wanda ta wurinsa ne ya magana ba.

¹¹ Sa'an nan a asirce suka zuga waƙansu mutane su ce, “Mun ji Istifanus ya faɗa kalmomin saɓo game da Musa da kuma Allah.”

¹² Ta haka suka t̄a da hankalin mutane da dattawa da kuma malaman dokoki. Suka kama Istifanus suka kawo shi a gaban Majalisa. ¹³ Suka kawo masu ba da shaidar ƙarya, waƙanda suka ba da shaida cewa, “Wannan mutum ba ya rabuwa da maganar banza a kan wurin nan mai tsarki da kuma doka. ¹⁴ Gama mun ji shi yana cewa wannan Yesu Banazare zai rushe wurin nan ya kuma canja al'adun da Musa ya ba mu.”

¹⁵ Dukan waƙanda suke zaune a Majalisar suka kafa wa Istifanus ido, suka kuma ga fuskarsa ta yi kama da ta mala'ika.

7

Jawabin Istifanus ga majalisa

¹ Sai babban firist ya tambaye shi ya ce, “Waƙannan zargen gaskiya ne?”

² Game da wannan ya amsa ya ce, “Yan'uwa da ubanni, ku saurare ni! Allah mai ƙaukaka ya bayyana ga kakanmu Ibrahim yayinda yake a ƙasar Mesofotamiya tukuna, kafin ya yi zama a Haran. ³ Allah ya ce, ‘Ka bar ƙasarka da kuma mutanenka, ka tafi ƙasar da zan nuna maka.’* ”

⁴ “Saboda haka ya bar ƙasar Kaldiyawa ya kuma yi zama a Haran. Bayan mutuwar mahaifinsa, Allah ya aika da shi wannan ƙasar da yanzu kuke zama. ⁵ Bai ba shi gādo a nan ba, ko taki ƙaya na ƙasa. Amma Allah ya yi masa alkawari cewa shi da zuriyarsa masu zuwa bayansa za su mallaki ƙasar, ko da yake a lokacin Ibrahim ba shi da yaro.

⁶ Allah ya yi magana da shi ta haka, ‘Shekara ƙari huɗu, zuriyarka za tã yi bakunci a wata ƙasar da ba tasu ba, za su yi bauta su kuma sha wulafanci. ⁷ Amma zan hore ƙasar da suka bauta wa.’ Allah ya ce, ‘Kuma daga baya za su fita daga wannan ƙasa su kuma yi mini sujada a wannan wuri.’† ⁸ Sa’an nan ya yi wa Ibrahim alkawari game da kaciya. Ibrahim kuwa ya zama mahaifin Ishaku ya kuma yi masa kaciya kwana takwas bayan haihuwarsa. Daga baya Ishaku ya zama mahaifin Yakub, Yakub kuma ya zama mahaifin kakanninmu sha biyun nan.

⁹ “Domin kakanninmu sun ji kishin Yusuf, sai suka sayar da shi bawa zuwa Masar. Amma Allah ya kasance

---

* 7:3 Far 12.1   † 7:7 Far 15.13,14

tare da shi ¹⁰ ya kuma cece shi daga dukan wahalolinsa. Ya ba wa Yusuf hikima ya kuma sa ya sami farin jini a wurin Fir'auna, sarkin Masar; saboda haka ya mai da shi mai mulki a kan Masar da kuma dukan fadarsa.

¹¹ “Sai yunwa ta auko wa dukan Masar da Kan'ana, ta kawo wahala mai tsanani, kakanninmu ba su iya samun abinci ba. ¹² Sa'ad da Yakub ya ji cewa akwai hatsi a Masar, sai ya aiki kakanninmu ziyararsu ta farko. ¹³ A ziyararsu ta biyu, Yusuf ya faɗa wa 'yan'uwansa wane ne shi, Fir'auna kuwa ya sami sani game da iyalin Yusuf. ¹⁴ Bayan wannan, Yusuf ya aika a zo da mahaifinsa Yakub da dukan iyalinsa, gaba ɗaya dai mutum saba'in da biyar ne. ¹⁵ Sai Yakub ya gangara zuwa Masar, inda shi da kuma kakanninmu suka mutu. ¹⁶ Aka dawo da gawawwakin su Shekem aka binne su a kabarin da Ibrahim ya saya daga wurin 'ya'yan Hamor da waɗansu kuɗi a Shekem.

¹⁷ “Da lokaci ya yi kusa da Allah zai cika alkawarin da ya yi wa Ibrahim, sai yawan mutanenmu da suke a Masar ya karu ƙwarai. ¹⁸ Sa'an nan wani sarki, wanda bai san kome game da Yusuf ba, ya zama mai mulkin Masar. ¹⁹ Ya kuwa wulafanta mutanenmu sosai, ya kuma gwada wa kakanni-kakanninmu azaba ta wurin tilasta su su zubar da sababbin jariransu, don su mutu.

²⁰ “A lokacin nan aka haifi Musa, shi kuwa ba kamar sauran jarirai ba ne. Wata uku aka yi renonsa a gidan mahaifinsa. ²¹ Sa'ad da aka ajiye shi a waje, diyar Fir'auna ta ɗauke shi ta kuma rene shi kamar ɗanta. ²² Musa ya sami ilimi cikin dukan hikimar Masarawa ya kuma zama mai iko cikin magana da ayyuka.

²³ “Da Musa ya cika shekara arba'in da haihuwa, sai ya yanke shawara yā ziyarci 'yan'uwansa Isra'ilawa. ²⁴ Ya ga ɗayansu yana shan wulafanci a hannun wani mutumin Masar, sai ya je ya kare shi, ya rama masa ta wurin kashe

mutumin Masar ɗin. ²⁵ Musa ya yi tsammani mutanensa za su gane cewa, Allah yana amfani da shi don yā cece su, amma ba su gane ba. ²⁶ Kashegari, Musa ya sadu da Isra'ilawa biyu suna faɗa. Ya yi kōkari ya sasanta su, yana cewa, 'Ku mutane, ku 'yan'uwa ne, don me kuke so ku cutar da juna?'

²⁷ "Amma mutumin da yake wulaƙanta ɗayan, ya tura Musa a gefe ya ce, 'Wa ya mai da kai mai mulki, da alkali a kanmu? ²⁸ Kana so ka kashe ni kamar yadda ka kashe mutumin Masar nan na jiya?'‡ ²⁹ Sa'ad da Musa ya ji haka, sai ya gudu zuwa ƙasar Midiyan, inda ya yi baƙunci, ya kuma haifi 'ya'ya biyu maza.

³⁰ "Bayan shekaru arba'in suka wuce, sai mala'ika ya bayyana ga Musa cikin harshen wuta a ɗan itace a hamada kusa da Dutsen Sinai. ³¹ Sa'ad da ya ga haka, ya yi mamakin abin da ya gani. Da ya yi kusa domin ya duba sosai, sai ya ji muryar Ubangiji ta ce, ³² 'Ni ne Allahn kakanninka, Allah na Ibrahim, Ishaku, da kuma Yakub.'§ Sai Musa ya yi rawan jiki don tsoro, bai kuwa yi karambanin dubawa ba.

³³ "Sa'an nan Ubangiji ya ce masa, 'Ka cire takalmanka; wurin da kake tsayen nan mai tsarki ne. ³⁴ Tabbatacce na ga wulaƙancin da ake yi wa mutanena a Masar. Na ji nishinsu na kuma sauka domin in 'yantar da su. Yanzu ka zo, zan aike ka ka koma Masar.'*

³⁵ "Wannan Musa ɗin da suka ƙi suna cewa, 'Wa ya mai da kai mai mulki da kuma alkali?' Allah da kansa ya aike shi, ta wurin mala'ikan da ya bayyana a gare shi a ɗan itace, yā zama mai mulkinsu, da kuma mai cetonsu. ³⁶ Ya fitar da su daga Masar ya kuma yi ayyukan da abubuwan

---

‡ 7:28 Fit 2.14 § 7:32 Fit 3.6 * 7:34 Fit 3.5,7,8,10

banmamaki a Masar, a Jan Teku, da kuma cikin hamada har shekara arba'in.

³⁷ “Wannan Musa ne ya ce Isra'ilawa, ‘Allah zai aika muku wani annabi kamar ni daga cikin mutanenku.’†

³⁸ Ya kasance a cikin taron nan a hamada, tare da mala'ikan da ya yi magana da shi a Dutsen Sinai, da kuma tare da kakanninmu; ya kuma karɓi kalmomi masu rai don yā miƙa mana.

³⁹ “Amma kakanninmu suka ƙi yin masa biyayya. A maimakon haka, sai suka ƙi shi a cikin zuciyarsu kuwa suka koma Masar. ⁴⁰ Suka ce wa Haruna, ‘Ka yi mana allolin da za su yi mana jagora. Game da wannan Musa ɗin wanda ya fitar da mu daga Masar, ba mu san abin da ya faru da shi ba!’‡ ⁴¹ A lokacin ne suka ƙera gunki mai siffar ɗan maraƙi. Suka kawo masa hadayu suka kuma yi bikin girmama abin da suka ƙera da hannuwansu. ⁴² Sai Amma Allah ya juya musu baya ya kuma ba da su ga bautar abubuwan da suke a sararin sama. Wannan ya yi daidai da abin da yake a rubuce a cikin littafin annabawa cewa, “Kun kawo mini hadayu da sadakoki

shekaru arba'in cikin, hamada, ya gidan Isra'ila?

⁴³ Kun ɗaukaka gidan tsafin Molek,

da tauraron allahnku Refan,

gumakan da kuka ƙera don ku yi musu sujada.

Saboda haka zan aike ku zuwa bauta'§ gaba da Babilon.

⁴⁴ “Kakanni-kakanninmu suna da tabanakul na Shaida tare da su a hamada. An yi shi bisa ga yadda Allah ya umarci Musa, bisa ga zānen da ya gani. ⁴⁵ Bayan sun gāji tabanakul nan, kakanninmu a ƙarƙashin jagorancin

Yoshuwa suka kawo shi tare da su, lokacin da suka ƙwace ƙasar daga al'umman da Allah ya kora a idanunsu. Tabanakul ɗin ya kasance a ƙasar har zamanin Dawuda,

† 7:37 M Sh 18.15 ‡ 7:40 Fit 32.1 § 7:43 Amos 5.25

⁴⁶ wanda ya sami tagomashi daga Allah, ya kuma nemi ya yi wa Allah na Yakub wurin zama. ⁴⁷ Amma Solomon ne ya gina masa gida.

⁴⁸ “Duk da haka, Mafi Daukaka ba ya zama a gidajen da mutane suka gina. Kamar yadda annabi ya faɗi cewa,

⁴⁹ “‘Sama ne kursiyina,
duniya kuma wurin ajiye tafin kafata.

Wane irin gida za ka gina mini?

Ko kuwa ina wurin hutuna zai kasance?

In ji Ubangiji.

⁵⁰ Ba hannuna ne ya yi dukan waɗannan abubuwa ba?*

⁵¹ “Ku mutane masu taurinkai, da zukata da kuma kunnuwa marasa kaciya! Kuna kama da kakanninku. Kullum kuna tsayayya da Ruhu Mai Tsarki! ⁵² An yi wani annabin da kakanninku ba su tsananta wa ba? Sun ma kashe waɗanda suka yi maganar zuwan Mai Adalcin nan. Yanzu kuwa kun bashe shi kuka kuma kashe shi ⁵³ ku da kuka karɓi dokar da aka sa a aiki ta wurin mala'iku amma ba ku yi biyayya da ita ba.”

Jifan Istifanus

⁵⁴ Da membobin Sanhedrin suka ji haka, sai suka yi fushi suka ciji haɗoransu. ⁵⁵ Amma Istifanus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dubi sama ya kuma ga ɗaukakar Allah, da Yesu kuma tsaye a hannun dama na Allah. ⁵⁶ Ya ce, “Ga shi, na ga sama a buɗe da kuma Ɗan Mutum tsaye a hannun dama na Allah.”

⁵⁷ Da jin haka sai suka tattoshe kunnuwansu, suka kuma yi ihu da karfi sosai, suka aukar masa gaba ɗaya. ⁵⁸ Suka ja shi zuwa bayan birnin suka kuma yi ta jifansa da duwatsu. Ana cikin haka, shaidun suka ajiye tufafinsu a wurin wani saurayi mai suna Shawulu.

---

* 7:50 Ish 66. 2

⁵⁹ Yayinda suke cikin jifansa, sai Istifanus ya yi addu'a ya ce, "Ubangiji Yesu, ka karɓi ruhuna." ⁶⁰ Sa'an nan ya durkusa ya faga murya ya ce, "Ubangiji, kada ka riƙe wannan zunubi a kansu." Da ya faɗi haka, sai ya yi barci.

8

¹ Shawulu kuwa yana can, yana tabbatar da mutuwar sa.

Tsanantawa da warwatsewar ikkilisiya

A wannan rana wani babban tsanani ya auka wa ikkilisiyar da take a Urushalima, sai duka suka warwatsu ko'ina a Yahudiya da Samariya, manzanni kaɗai ne suka rage. ² Mutane masu tsoron Allah suka binne Istifanus suka kuma yi makoki kwarai dominsa. ³ Amma Shawulu ya fara hallaka ikkilisiya. Yana shiga gida-gida, yana jan maza da mata yana jefa su cikin kurkuku.

Filibus a Samariya

⁴ Waɗanda aka wartsar suka yi ta wa'azin maganar a duk inda suka tafi. ⁵ Filibus ya gangara zuwa wani birni a Samariya ya kuma yi shelar Kiristi a can. ⁶ Sa'ad da taron mutane suka ji Filibus suka kuma ga abubuwan banmamakin da ya yi, sai duk suka mai da hankali sosai ga abin da ya faɗa. ⁷ Mugayen ruhohi suka fiffito suna kururuwa daga cikin mutane da yawa, shanyayyu da guragu masu yawa suka sami warkarwa. ⁸ Saboda haka aka yi farin ciki kwarai a birnin.

Siman mai sihiri

⁹ To, akwai wani mutum mai suna Siman wanda ya kwana biyu yana yin sihiri a birnin har ya ba wa duk mutanen Samariya mamaki. Ya kuma yi taƙama cewa shi wani mai girma ne, ¹⁰ dukan mutane kuwa, manyan da kanana, suka mai da hankali gare shi suka kuma ce, "Mutumin nan shi ne ikon Allah da aka sani a matsayin

Iko Mai Girma” ¹¹ Suka bi shi domin ya daɗe yana ba su mamaki da sihirinsa. ¹² Amma da suka gaskata da Filibus sa’ad da yake wa’azin labari mai daɗi na mulkin Allah da kuma sunan Yesu Kiristi, sai aka yi musu baftisma, maza da mata. ¹³ Siman kansa ya gaskata aka kuma yi masa baftisma. Ya kuma bi Filibus ko’ina, yana mamakin manyan alamu da ayyukan banmamakin da ya gani.

¹⁴ Sa’ad da manzannin da suke a Urushalima suka ji cewa Samariya ta karɓi maganar Allah, sai suka aika musu da Bitrus da Yohanna. ¹⁵ Da suka iso, sai suka yi musu addu’a domin su karɓi Ruhu Mai Tsarki, ¹⁶ domin Ruhu Mai Tsarki bai riga ya sauka wa waninsu ba tukuna, an dai yi musu baftisma ne kawai a cikin sunan Ubangiji Yesu. ¹⁷ Sa’an nan Bitrus da Yohanna suka ɗibiya hannuwansu a kansu, suka kuwa karɓi Ruhu Mai Tsarki.

¹⁸ Sa’ad da Siman ya ga cewa ana ba da Ruhu ta wurin ɗibiya hannuwan manzannin, sai ya miƙa musu kuɗi, ¹⁹ ya ce, “Ni ma ku ba ni wannan iyawa don kowa na ɗibiya wa hannuwana yã karɓi Ruhu Mai Tsarki.”

²⁰ Bitrus ya amsa ya ce, “Bari kuɗinka ya hallaka tare da kai, domin ka yi tsammani za ka iya saya kyautar Allah da kuɗi! ²¹ Ba ruwanka da wannan hidimar, domin zuciyarka ba daidai take a gaban Allah ba. ²² Ka tuba daga wannan mugunta ka kuma yi addu’a ga Ubangiji. Wataƙila zai gafarta maka don irin tunanin da yake a zuciyarka. ²³ Gama na lura kana cike da ɗacin rai kana kuma daure cikin zunubi.”

²⁴ Sai Siman ya amsa ya ce, “Ku yi addu’a ga Ubangiji saboda ni don kada ko ɗaya daga cikin abin da ka faɗa ya same ni.”

²⁵ Sa’ad da suka yi shaidar suka kuma yi shelar maganar Ubangiji, sai Bitrus da Yohanna suka koma Urushalima, suna wa’azin bishara a fauyukan Samariya masu yawa.

Filibus da mutumin Itiyofiya

²⁶ To wani mala'ikan Ubangiji ya ce wa Filibus, “Ka yi kudu zuwa hanyar, hanyar hamada, da ta gangara daga Urushalima zuwa Gaza.” ²⁷ Saboda haka ya kama hanya, a kan hanyarsa kuwa sai ya sadu da wani mutumin Itiyofiya, wanda yake bābā, hafsa mai muhimmanci wanda yake lura da dukan ma'ajin Kandas (wanda yake nufin “sarauniyar mutanen Itiyofiya”). Mutumin nan ya tafi Urushalima ne domin yin sujada, ²⁸ a kan hanyarsa ta komawa gida kuwa yana zaune bisan keken yaƙinsa yana karatun littafin annabin Ishaya. ²⁹ Sai Ruhu ya ce wa Filibus, “Matsa wurin kekunan yaƙin nan ka yi kusa da ita.”

³⁰ Sai Filibus ya ruga zuwa wajen keken yaƙin ya kuma ji mutumin yana karatun littafin annabin Ishaya. Filibus ya yi tambaya ya ce, “Ka fahimci abin da kake karantawa?”

³¹ Sai ya ce, “Ina fa zan iya, in ba dai wani ya fassara mini ba?” Saboda haka sai ya gayyaci Filibus yā hau yā zauna tare da shi.

³² Bābān yana karanta wannan Nassin,
“An ja shi kamar tunkiya zuwa mayanka,
kuma kamar ɗan rago a hannun mai askin gashinsa
yake shiru,
haka kuwa bai buɗe bakinsa ba.

³³ A cikin wulakacinsa aka hana masa gaskiya.
Wa zai iya yin zancen zuriyarsa?
Gama an ɗauke ransa daga duniya.”*

³⁴ Sai bābān ya tambayi Filibus ya ce, “Ka gaya mini, ina rokonka, annabin yana magana a kan wane ne, kansa ne, ko kuwa wani dabam?” ³⁵ Sa'an nan Filibus ya fara da wannan Nassi ɗin ya kuma faɗa masa labari mai daɗi game da Yesu.

---

* 8:33 Ish 53.7,8

³⁶ Yayinda suke cikin tafiya a kan hanya, sai suka iso wani wurin ruwa bābān nan ya ce, “Dubā, ga ruwa. Me zai hana a yi mini baftisma?”† ³⁸ Ya kuwa ba da umarni a tsai da keken yaƙin. Sa’an nan da Filibus da bābān suka gangara zuwa cikin ruwan Filibus kuwa ya yi masa baftisma. ³⁹ Sa’ad da suka fita daga cikin ruwan, sai Ruhun Ubangiji ya fyauce Filibus, bābān kuwa bai ƙara ganinsa ba, amma ya ci gaba da tafiyarsa yana farin ciki. ⁴⁰ Filibus kuwa ya fito a Azotus, ya yi ta zagawa, yana wa’azin bishara a dukan garuruwan sai da ya kai Kaisariya.

9

Tuban Shawulu

(Ayyukan Manzanni 22.6-16; 26.12-18)

¹ Ana cikin haka, Shawulu ya ɗage yana barazana yin kisa da tsananta wa almajiran Ubangiji. Sai ya je wurin babban firist ² ya roke shi ya ba shi wasiku zuwa majami’un Damaskus, don in ya sami wani a wurin wanda yake bin wannan Hanya, ko maza ko mata, yā kama su a matsayin ’yan kurkuku yā kai Urushalima. ³ Da ya yi kusa da Damaskus a kan hanyarsa, ba zato ba tsammani sai wani haske daga sama ya haskaka kewaye da shi. ⁴ Sai ya fāɗi a ƙasa ya kuma ji wata murya ta ce masa, “**Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mini?**”

⁵ Shawulu ya yi tambaya ya ce, “Wane ne kai, ya Ubangiji?”

Ya amsa ya ce, “**Ni ne Yesu wanda kake tsananta wa.** ⁶ **Yanzu ka tashi ka shiga cikin birnin, za a kuma gaya maka abin da dole za ka yi.”**

---

† ^{8:36} Waɗansu rubuce-rubucen hannu da da ba su daɗe ba suna da baftisma? ³⁷ Filibus ya ce, “In ka gaskata da dukan zuciyarka, za ka iya.” Bābān ya ce, “Na gaskata cewa Yesu Kiristi shi ne Ɗan Allah.”

⁷ Mutanen da suke tafiya tare da Shawulu suka rasa bakin magana; sun ji muryar amma ba su ga kowa ba.

⁸ Shawulu ya tashi daga kasa, amma sa'ad da ya buɗe idanunsa bai iya ganin wani abu ba. Saboda haka aka kama hannunsa aka yi masa jagora zuwa cikin Damaskus.

⁹ Kwana uku yana a makance, bai ci ba bai kuma sha kome ba.

¹⁰ A Damaskus kuwa akwai wani almajiri mai suna Ananiyas. Ubangiji ya kira shi a cikin wahayi ya ce, **“Ananiyas!”**

Ananiyas ya amsa, “Ga ni, ya Ubangiji.”

¹¹ Ubangiji ya ce masa, **“Je gidan Yahuda da yake a Miƙaƙƙen Titi ka yi tambaya ko akwai wani mutum daga Tarshish mai suna Shawulu, gama ga shi yana addu’a.**

¹² **Cikin wahayi ya ga wani mutum mai suna Ananiyas ya zo ya sa hannuwansa a kansa don yã sãke samun ganin gari.”**

¹³ Ananiyas ya amsa ya ce, “Ubangiji, na ji labarin mutumin nan sosai da kuma duk lahanin da ya yi wa tsarkakanka a Urushalima. ¹⁴ Ga shi kuma ya zo nan da izinin manyan firistoci, don yã kama duk wanda yake kiran bisa sunanka.”

¹⁵ Amma Ubangiji ya ce wa Ananiyas, **“Je ka! Wannan mutum zaɓaɓɓen kayan aikina ne don yã kai sunana a gaban Al’ummai da sarakunansu da kuma a gaban mutanen Isra’ila. ¹⁶ Zan nuna masa wahalar da dole zai sha saboda sunana.”**

¹⁷ Sa’an nan Ananiyas ya tafi gidan ya kuma shiga ciki. Da ya sa hannuwansa a kan Shawulu, sai ya ce, “Dan’uwana Shawulu, Ubangiji, Yesu, wanda ya bayyana gare ka a kan hanya yayinda kake zuwa nan, ya aiko ni domin ka sãke gani a kuma cika ka da Ruhu Mai Tsarki.”

¹⁸ Nan da nan, sai wani abu kamar ɓawo ya fãɗo daga

idanun Shawulu, ya kuma sāke iya ganin gari. Sai ya tashi aka kuma yi masa baftisma, ¹⁹ bayan ya ci abinci, sai sāke samun kārfi.

Shawulu a Damaskus da Urushalima

Shawulu ya yi kwanaki masu yawa tare da almajiran da suke a Damaskus. ²⁰ Nan take ya fara wa'azi cikin majami'u cewa Yesu 'Dan Allah ne. ²¹ Dukan waƙanda suka ji shi suka yi mamaki suka ce, "Ba shi ne mutumin da ya tã-dana-zaune-tsaye a kan masu kira bisa ga wannan sunan a Urushalima ba? Ba ya zo nan ne don yã kai su a matsayin 'yan kurkuku ga manyan firistoci ba?" ²² Duk da haka Shawulu ya yi ta fara kārfi, ya kuma rikitar da Yahudawan da suke zaune a Damaskus, ta wurin tabbatar musu cewa, Yesu shi ne Kiristi.

²³ Bayan kwanaki masu yawa, sai Yahudawa suka haƙa baki su kashe shi, ²⁴ amma Shawulu ya sami labarin shirinsu. Dare da rana suka yi fakonsa a kofofin birnin don su kashe shi. ²⁵ Amma almajiransa suka ƙauke shi da dare suka saukar da shi a cikin kwando ta taga a katanga.

²⁶ Da ya zo Urushalima, ya yi kofarin shiga cikin almajiran amma dukansu suka ji tsoronsa, ba su gaskata cewa tabbatacce shi almajiri ba ne. ²⁷ Amma Barnabas ya ƙauke shi ya kawo shi wurin manzanni. Ya gaya musu yadda Shawulu a kan hanyarsa ya ga Ubangiji kuma cewa Ubangiji ya yi magana da shi, da yadda a Damaskus ya yi wa'azi ba tsoro a cikin sunan Yesu. ²⁸ Saboda haka Shawulu ya zauna tare da su yana kai da kawowa a sake a cikin Urushalima, yana magana gabagadi a cikin sunan Ubangiji. ²⁹ Ya yi magana ya kuma yi muhawwara da Yahudawa masu jin Hellenanci,* amma suka yi kofarin

---

* 9:29 Wato, Yahudawan da suke bin al'adu da yaren Girik.

kashe shi. ³⁰ Sa'ad da 'yan'uwa suka sami labarin wanan, sai suka d'auke shi zuwa Kaisariya suka aika da shi Tarshish.

³¹ Sa'an nan ikkilisiya ko'ina a Yahudiya, Galili da kuma Samariya ta sami salama. Ta yi karfi; ta kuma karfafa ta wurin Ruhu Mai Tsarki, ta karu sosai tana rayuwa cikin tsoron Ubangiji.

Eniyas da Dokas

³² Da Bitrus yake zazzaga kasar, sai ya je ya ziyarci tsarkakan da suke a Lidda. ³³ A can ya tarar da wani mutum mai suna Eniyas, shanyayye wanda yake kwance kan gado shekara takwas. ³⁴ Sai Bitrus ya ce masa, "Eniyas, Yesu Kiristi ya warkar da kai. Tashi ka na'ce tabarmarka." Nan da nan Eniyas ya tashi. ³⁵ Duk wa'anda suke zama a Lidda da Sharon suka gan shi suka kuma juyo ga Ubangiji.

³⁶ A Yoffa akwai wata almajira mai suna Tabita (a harshen Girik sunanta shi ne Dokas[†]); ita mai aikin alheri ce kullum, tana kuma taimakon matalauta. ³⁷ A lokacin nan ta yi rashin lafiya ta mutu, aka kuma yi wa gawarta wanka aka ajiye a wani d'aki a gidan sama. ³⁸ Lidda yana kusa da Yoffa; saboda haka sa'ad da almajirai suka ji cewa Bitrus yana a Lidda, sai suka aiki mutum biyu wurinsa su roke shi cewa, "In ka yarda ka zo nan da nan!"

³⁹ Sai Bitrus ya tafi tare da su, sa'ad da ya iso sai aka kai shi d'akin saman. Duka gwauraye suka tsaya kewaye da shi, suna kuka suna nunnuna masa riguna da kuma wa'ansu tufafin da Dokas ta yi yayinda take tare da su.

⁴⁰ Bitrus ya fitar da su duka daga d'akin; sa'an nan ya durkusa ya yi addu'a. Da ya juya wajen matacciyar, sai ya ce, "Tabita, tashi." Ta bu'ce idanunta, ta ga Bitrus sai ta tashi zaune. ⁴¹ Ya kama ta a hannu ya taimake ta ta tsaya

---

[†] 9:36 Da Tabita (da Arameyik) da kuma Dokas (da Girik). Suna yana nufin barewa.

a kafafunta. Sa'an nan ya kira masu bi da kuma gwaurayen ya mika musu ita da rai. ⁴² Wannan ya zama sananne ko'ina a Yoffa, mutane da yawa kuma suka gaskata da Ubangiji. ⁴³ Bitrus ya zauna a Yoffa na d'an lokaci tare da wani mai aikin fatu mai suna Siman.

10

Korneliyus ya aika a kira Bitrus

¹ A Kaisariya akwai wani mutum mai suna Korneliyus, wani jarumin Roma ne, a kungiyar soja da ake kira Bataliyar Italiya. ² Shi da dukan iyalinsa masu ibada ne masu tsoron Allah kuma; yakan ba da kyauta hannu sake ga masu bukata yana kuma addu'a ga Allah ba fasawa. ³ Wata rana wajen karfe uku na yamma ya ga wahayi. A sarari ya ga wani mala'ikan Allah, wanda ya zo wajensa ya ce, "Korneliyus!"

⁴ Korneliyus kuwa ya zura masa ido a tsorace ya ce, "Mene ne, ya Ubangiji?"

Mala'ikan ya ce, "Addu'o'inka da kyautanka ga mata-lauta sun kai har sama, hadayar tunawa ce a gaban Allah. ⁵ Yanzu sai ka aiki mutane zuwa Yoffa su dawo da wani mutum mai suna Siman wanda ake kira Bitrus. ⁶ Yana zama tare da Siman, mai aikin fatu, wanda gidansa ke bakin teku."

⁷ Sa'ad da mala'ikan da ya yi masa magana ya tafi, sai Korneliyus ya kira biyu daga cikin bayinsa da kuma wani soja mai ibada wanda yake d'aya a cikin masu yin masa hidima. ⁸ Ya fada musu duk abin da ya faru sa'an nan ya aike su Yoffa.

Wahayin Bitrus

⁹ Wajen tsakar rana kashegari yayinda suke cikin tafiyarsu suna kuma dab da birnin, sai Bitrus ya hau bisan rufin gida ya yi addu'a. ¹⁰ Yunwa ta kama shi ya kuwa so

yā ci wani abu, yayinda ake shirya abinci, sai wahayi ya zo masa. ¹¹ Ya ga sama ya buɗe ana kuwa saukowa wani abu kasa kamar babban mayafi zuwa duniya ta kusurwansa huɗu. ¹² Cikinsa kuwa akwai kowace irin dabba mai kafa huɗu da masu ja da ciki na duniya da kuma tsuntsayen sararin sama. ¹³ Sa'an nan wata murya ta ce masa, “**Bitrus, ka tashi. Ka yanka ka ci.**”

¹⁴ Bitrus ya ce, “Sam, Ubangiji! Ban taɓa cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba.”

¹⁵ Muryar ta yi magana da shi sau na biyu ta ce, “**Kada ka ce da abin da Allah ya tsarkake marar tsarki.**”

¹⁶ Wannan ya faru har sau uku, sai nan da nan aka ɗauke mayafin zuwa sama.

¹⁷ Tun Bitrus yana cikin tunani game da ma'anar wahayin nan, sai ga mutanen da Korneliyus ya aika sun sami gidan Siman suna kuma tsaye a kofar. ¹⁸ Suka yi sallama, suna tambaya ko Siman wanda aka sani da suna Bitrus yana zama a can.

¹⁹ Yayinda Bitrus yana cikin tunani game da wahayin, sai Ruhu ya ce masa, “Siman, ga mutum uku* suna nemanka. ²⁰ Saboda haka ka tashi ka sauka. Kada ka yi wata-wata, gama ni ne na aiko su.”

²¹ Sai Bitrus ya sauka ya ce wa mutanen, “Ni ne kuke nema. Me ya kawo ku?”

²² Mutanen suka amsa, “Mun zo ne daga wurin Korneliyus wani jarumin. Shi mutum ne mai adalci mai tsoron Allah kuma, wanda dukan Yahudawa ke girnamawa. Wani mala'ika mai tsarki ya faɗa masa, yā sa ka zo gidansa don yā ji abin da za ka faɗa.” ²³ Sai Bitrus ya gayyaci mutanen cikin gida su zama bakinsa.

---

* ^{10:19} Wani rubutun hannu na dā biyu; waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā ba su da yawan mutane a nan.

Bitrus a gidan Korneliyus

Kashegari Bitrus ya tafi tare da su, waƙansu 'yan'uwa daga Yoffa kuwa suka tafi tare da shi. ²⁴ Kashegari sai ya iso Kaisariya. Korneliyus kuwa yana nan yana jiransu, ya kuma gayyaci 'yan'uwansa da abokansa na kusa. ²⁵ Da Bitrus ya shiga gidan, Korneliyus ya sadu da shi ya kuma fāƙi a gabansa cikin bangirma. ²⁶ Amma Bitrus ya sa shi ya tashi. Ya ce, "Tashi, ni mutum ne kawai."

²⁷ Yana magana da shi, sai Bitrus ya shiga ciki ya kuma tarar da taron mutane da yawa. ²⁸ Sai ya ce musu, "Ku da kanku kun san cewa dokarmu ta hana mutumin Yahuda yin cuɗanya, ko ya ziyarci Ba'al'umme. Amma Allah ya nuna mini cewa kada in kira wani mutum marar tsarki ko marar tsabta. ²⁹ Don haka sa'ad da aka aika in zo, na zo ba wata faɗa. To, ko zan san abin da ya sa ka aika in zo?"

³⁰ Korneliyus ya amsa ya ce, "Kwana huɗu da suka wuce ina a gidana ina addu'a a wannan lokaci, wajen karfe uku na yamma. Ba zato ba tsammani sai ga wani mutum cikin tufafi masu walƙiya ya tsaya a gabana ³¹ ya ce, 'Korneliyus, Allah ya ji addu'arka, ya kuma tuna da kyautanka ga matalauta. ³² Ka aika zuwa Yoffa don a kira Siman wanda ake ce da shi Bitrus. Shi bako ne a gidan Siman mai aikin fatu, wanda yake zama a bakin teku.' ³³ Saboda haka na aika a zo da kai nan da nan, ya kuma yi kyau da ka zo. To ga mu duka a nan a gaban Allah don mu saurari dukan abin da Ubangiji ya umarce ka ka faɗa mana."

³⁴ Sa'an nan Bitrus ya fara magana ya ce, "Yanzu na gane yadda gaskiya ne cewa Allah ba ya sonkai ³⁵ amma yana karɓan mutane daga kowace al'ummar da take tsoronsa suke kuma aikata abin da yake daidai. ³⁶ Kun san saƙon da Allah ya aika wa mutanen Isra'ila, yana shelar labari mai daɗi na salama ta wurin Yesu Kiristi, shi ne

kuwa Ubangijin kowa. ³⁷ Kun san abin da ya faru a dukan Yahudiya, farawa daga Galili bayan baftismar da Yohanna ya yi wa'azi, ³⁸ yadda Allah ya shafe Yesu Banazare da Ruhu Mai Tsarki da kuma iko, da kuma yadda ya zaga ko'ina yana aikata alheri yana kuma warkar da dukan waƙanda suke karƙashin ikon Iblis, domin Allah yana tare da shi.

³⁹ “Mu kuwa shaidu ne na dukan abin da ya yi a kasar Yahudawa da kuma a Urushalima. Suka kashe shi ta wurin rataye shi a kan itace, ⁴⁰ amma Allah ya tashe shi daga matattu a rana ta uku, ya sa kuma aka gan shi. ⁴¹ Ba dukan mutane ne suka gan shi ba, amma ta wurin shaidun da Allah ya riga ya zaɓa, ta wurinmu da muka ci muka kuma sha tare da shi bayan tashinsa daga matattu. ⁴² Ya umarce mu mu yi wa'azi ga mutane mu kuma shaida cewa shi ne wanda Allah ya naɗa yā zama mai shari'a na masu rai da na matattu. ⁴³ Duk annabawa sun yi shaida game da shi cewa duk wanda ya ba da gaskiya gare shi zai sami gafarar zunubai ta wurin sunansa.”

⁴⁴ Tun Bitrus yana cikin faɗin waƙannan kalmomi, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauka wa duk waƙanda suka ji saƙon. ⁴⁵ Masu bin da suke da kaciya waƙanda suka zo tare da Bitrus suka yi mamaki cewa an ba da kyautar Ruhu Mai Tsarki har ma a kan Al'ummai. ⁴⁶ Gama sun ji su suna magana da waƙansu harsuna[†] suna kuma yabon Allah.

Sai Bitrus ya ce, ⁴⁷ “Wani zai iya hana a yi wa waƙannan mutane baftisma da ruwa? Sun karɓi Ruhu Mai Tsarki kamar yadda muka karɓa.” ⁴⁸ Saboda haka ya ba da umarni a yi musu baftisma cikin sunan Yesu Kiristi. Sa'an nan suka roki Bitrus yā zauna da su na 'yan kwanaki.

[†] 10:46 Ko Kuwa waƙansu yarurruka

11

Bitrus ya bayyana abubuwan da ya yi

¹ Manzanni da 'yan'uwa ko'ina a Yahudiya suka ji cewa Al'ummai ma sun karɓi maganar Allah. ² Saboda haka sa'ad da Bitrus ya haura zuwa Urushalima, masu bin da suke da kaciya suka zarge shi ³ suka ce, "Ka je gidan mutanen da suke marasa kaciya ka kuwa ci tare da su."

⁴ Bitrus ya fara yin musu bayani dalla-dalla yadda ya faru cewa, ⁵ "Ina a birnin Yoffa ina addu'a, sai ga wahayi ya zo mini. Na ga ana sauko da wani abu kamar babban mayafi daga sama ta kusurwansa huɗu, ya kuma sauko inda nake. ⁶ Na duba cikinsa na ga dabbobi masu kafa huɗu na duniya, da namun jeji, da masu ja da ciki, da kuma tsuntsayen sararin sama. ⁷ Sa'an nan na ji wata murya tana ce mini, **'Bitrus, ka tashi. Ka yanka ka ci.'**

⁸ "Na amsa na ce, 'Sam, Ubangiji! Ban taɓa cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba.'

⁹ "Sai muryar daga sama ta yi magana sau na biyu, ta ce, **'Kada ka ce da abin da Allah ya tsarkake marar tsarki.'**

¹⁰ Wannan ya faru har sau uku, sa'an nan duk aka sãke ɗauke shi zuwa sama.

¹¹ "Nan take sai ga mutum uku da aka aika wurina daga Kaisariya a tsaye a kofar gidan da nake. ¹² Ruhu ya ce mini kada in yi wata-wata game da tafiya tare da su. Waɗannan 'yan'uwa guda shida su ma suka rako ni, muka kuwa shiga gidan mutumin. ¹³ Ya kuma gaya mana yadda wani mala'ika ya bayyana a gidansa ya ce masa, 'Ka aika zuwa Yoffa a kira Siman wanda ake ce da shi Bitrus. ¹⁴ Zai kawo maka saƙo wanda ta wurinsa kai da dukan iyalinka za ku sami ceto.'

¹⁵ "Na fara magana ke nan, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauko musu yadda ya sauko mana a farko. ¹⁶ Sa'an nan na tuna da abin da Ubangiji ya ce, **'Yohanna ya yi baftisma da ruwa,**

amma za a yi muku baftisma da *Ruhu Mai Tsarki.' ¹⁷To, in Allah ya ba su kyauta yadda ya ba mu, mu da muka gaskata da Ubangiji Yesu Kiristi, wane ni da zan yi hamayya da Allah?"

¹⁸ Sa'ad da suka ji haka, ba su kara yin faɗa ba, suka kuma ɗaukaka Allah, suna cewa, "To, fa, har Al'ummai ma Allah ya sa suka tuba zuwa rai."

Ikkilisiya a Antiyok

¹⁹ To, waɗanda suka warwatsu saboda tsananin da ya tashi a kan batun Istifanus suka tafi har Funisiya, Saifurus da kuma Antiyok, suna ba da saƙon ga Yahudawa kaɗai.

²⁰ Amma waɗansunsu kuwa, mutane daga Saifurus da Sairin, suka je Antiyok suka fara yi wa Hellenawa magana su ma, suna ba da labari mai daɗi game da Ubangiji Yesu.

²¹ Hannun Ubangiji kuwa yana tare da su, mutane da yawan gaske kuwa suka gaskata suka juya ga Ubangiji.

²² Labari wannan abu ya kai kunnuwan ikkilisiya a Urushalima, sai suka aiki Barnabas zuwa Antiyok. ²³ Da ya iso ya kuma ga tabbacin alherin Allah, sai ya yi farin ciki ya kuma karfafa su duka su tsaya da gaskiya cikin Ubangiji da dukan zukatansu. ²⁴ Mutum ne nagari, cike da Ruhu Mai Tsarki da bangaskiya, mutane masu yawan gaske kuwa suka juya ga Ubangiji.

²⁵ Sa'an nan Barnabas ya tafi Tarshish don yā nemi Shawulu, ²⁶ sa'ad da ya same shi kuwa, sai ya kawo shi Antiyok. Ta haka shekara guda cur Barnabas da Shawulu suka yi suna taruwa da ikkilisiya, suka kuma koya wa mutane masu yawan gaske. A Antiyok ne aka fara kiran almajirai da suna Kirista.

²⁷ A wannan lokaci waɗansu annabawa sun zo Antiyok daga Urushalima. ²⁸ Daya daga cikinsu mai suna Agabus,

---

* 11:16 Ko kuwa a in

ya mife tsaye ya yi annabci ta wurin Ruhu cewa za a yi yunwa mai tsanani wadda za tā bazu a dukan duniyar Romawa (Wannan ya faru a zamanin mulkin Kalaudiyus.)²⁹ Kowanne a cikin almajiran, gwargwadon azancinsa, ya yanke shawara ya ba da gudummawa ga 'yan' uwan da suke zama a Yahudiya. ³⁰ Haka kuwa suka yi, suka aika da kyautarsa wa dattawan ikkilisiyar ta hannu Barnabas da Shawulu.

12

Kubuta mai banmamakin da Bitrus ya yi daga kurkuku

¹ Kusan a wannan lokaci ne Sarki Hiridus ya kama waɗansu da suke na ikkilisiya, da niyya ya tsananta musu.

² Ya sa aka kashe Yakub, ɗan' uwan Yohanna, da takobi.

³ Sa'ad da ya ga wannan ya faranta wa Yahudawa rai, sai ya kama Bitrus shi ma. Wannan ya faru kwanakin Bikin Burodi Marar Yisti. ⁴ Bayan ya kama shi, sai ya sa shi a kurkuku, ya danƙa shi a hannun soja hurhuɗu kashi huɗu, don su yi gadinsa. Hiridus ya yi niyyar ya yi masa shari'a a gaban mutane bayan Bikin Ketarewa.

⁵ Saboda haka aka tsare Bitrus a kurkuku, amma ikkilisiya ta nace da addu'a ga Allah dominsa.

⁶ A daren da in gari ya waye da Hiridus yake niyyar kawo shi domin a yi masa shari'a, Bitrus yana barci tsakanin sojoji biyu, daure da sarƙoƙi biyu, masu gadi kuma suna bakin ƙofa. ⁷ Ba zato ba tsammani sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana haske kuma ya haskaka a ɗakin. Ya bugi Bitrus a gefe ya kuma tashe shi ya ce, "Maza, ka tashi!" Sarkoƙin kuwa suka zube daga hannuwansa.

⁸ Sa'an nan mala'ikan ya ce masa, "Ka sa rigunarka da takalmanka." Bitrus kuwa ya sa. Mala'ikan ya faɗa masa cewa, "Ka yafa mayafinka ka bi ni." ⁹ Bitrus ya bi shi suka fita kurkukun, amma bai ma san cewa abin da mala'ikan

yake yi tabbatacce ne ba; yana tsammani wahayi yake gani. ¹⁰ Suka wuce masu gadi na fari da na biyu, suka kuma isa kofar kafe ta shiga birni. Kofar kuwa ta buɗe musu da kanta, suka kuma wuce. Sa'ad da suka yi tafiya tsawon wani titi, nan take mala'ikan ya bar shi.

¹¹ Sai Bitrus ya dawo hankalinsa ya ce, “Yanzu na sani ba shakka Ubangiji ne ya aiki mala'ikansa yã cece ni daga hannun Hiridus da kuma dukan mugun fatan Yahudawa.”

¹² Da ya gane haka, sai ya tafi gidan Maryamu uwar Yohanna, wanda ake kuma kira Markus, inda mutane da yawa suka taru suna addu'a. ¹³ Bitrus ya kwankwasa kofar waje, sai wata mai aiki a gidan da ake kira Roda ta zo ta ji ko wane ne. ¹⁴ Da ta gane muryar Bitrus, ta cika da murna ta gudu ta koma ba tare da ta buɗe kofar ba, sai ta koma a guje ta ce da kafi, “Ga Bitrus a bakin kofa!”

¹⁵ Sai suka ce mata, “Kina hauka.” Da ta nace cewa shi ne, sai suka ce, “To, lalle, mala'ikansa ne.”

¹⁶ Amma Bitrus ya yi ta kwankwasawa. Da suka buɗe kofar suka kuma gan shi, sai suka yi mamaki. ¹⁷ Bitrus ya yi musu alama da hannunsa su yi shiru sai ya bayyana yadda Ubangiji ya fitar da shi daga kurkuku. Ya ce, “Ku gaya wa Yakub da kuma 'yan'uwa game da wannan,” sa'an nan ya tashi ya tafi wani wuri.

¹⁸ Da safe, hargitsin da ya tashi tsakanin sojojin ba karami ba ne, a kan abin da ya sami Bitrus. ¹⁹ Bayan Hiridus ya neme shi bai same shi ba, sai ya tuhumi masu gadin, ya kuma ba da umarni a kashe su.

Mutuwar Hiridus

Sa'an nan Hiridus ya tashi daga Yahudiya ya tafi Kaisariya ya kuma yi 'yan kwanaki a can. ²⁰ Yana da rashin jituwa da mutanen Taya da na Sidon; sai suka haɗa kai suka nemi ganawa da shi. Bayan suka sami goyon bayan

Bilastus, amintaccen bawan sarki, sai suka nemi salama, domin sun dogara ga kasar sarkin don samun abincinsu.

²¹ A ranar da aka shirya Hiridus, sanye da kayan sarautarsa, ya zauna a gadon sarautarsa ya kuma ya wa mutanen jawabi. ²² Suka tā da murya suka ce, “Wannan muryar wani allah ne, ba ta mutum ba.” ²³ Nan take, domin Hiridus bai yi wa Allah yabo ba, wani mala’ikan Ubangiji ya buge shi, tsutsotsi kuwa suka cinye shi ya kuma mutu.

²⁴ Amma maganar Allah ta ci gaba da karuwa ta kuma bazu.

An aiki Barnabas da Shawulu

²⁵ Sa’ad da Barnabas da Shawulu suka kammala aikinsu, sai suka komo daga* Urushalima, tare da Yohanna, wanda ake kira Markus.

13

¹ A ikkilisiyar da take a Antiyok akwai waƙansu annabawa da malamai. Barnabas, Siman wanda ake kira Baki, Lusiyus mutumin Sairin, Manayen (wanda aka goya tare da Hiridus mai mulki), da kuma Shawulu. ² Yayinda suna cikin sujada da azumi ga Ubangiji, Ruhu Mai Tsarki ya ce, “Ku keɓe mini Barnabas da Shawulu domin aikin da na kira su.” ³ Saboda haka bayan suka yi azumi da addu’a, sai suka ɗibiya musu hannuwansu a kansu suka sallame su.

A Saifurus

⁴ Sai su biyu da Ruhu Mai Tsarki ya aika suka gangara zuwa Selusiya suka shiga jirgin ruwa daga can zuwa Saifurus. ⁵ Da suka isa Salamis, sai suka yi shelar maganar Allah a majami’un Yahudawa. Yohanna yana tare da su a matsayin mai taimakonsu.

---

* ^{12:25} Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dā zuwa

⁶ Suka zaga dukan tsibirin har sai da suka kai Bafos. A can suka sadu da wani mutumin Yahuda mai sihiri, annabin karya, mai suna Bar-Yesu, ⁷ wanda yake ma'aikacin mukaddas Sergiyus Bulus ne. Mukaddas Ɗin kuwa mai azanci ne kwarai, ya sa aka kira Barnabas da Shawulu don yana so ya ji maganar Allah. ⁸ Amma Elimas mai sihirin nan (domin ma'anar sunansa ke nan) ya yi hamayya da maganarsu ya kuma yi kokari ya juyar da mukaddas Ɗin daga bangaskiya. ⁹ Sai Shawulu, wanda kuma ake kira Bulus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya kafa wa Elimas ido ya ce, ¹⁰ "Kai Ɗan Iblis ne abokin gāban dukan abin da yake daidai! Kana cike da kowane irin ruƙi da munafunci. Ba za ka daina karkata hanyoyin da suke daidai na Ubangiji ba? ¹¹ Ga shi hannun Ubangiji yana gāba da kai. Za ka makance, kuma ba za ka ga rana ba har na wani lokaci."

Nan take, hazo da duhu suka sauko a kansa, ya yi ta lallubawa, yana neman wanda zai yi masa jagora. ¹² Sa'ad da mukaddas Ɗin ya ga abin da ya faru, sai ya ba da gaskiya, gama ya yi mamaki a kan da koyarwa game Ubangiji.

A Antiyok na Fisidiya

¹³ Bulus da abokan tafiyarsa suka tashi daga Bafos a jirgin ruwa zuwa Ferga a Famfiliya inda Yohanna ya bar su ya koma Urushalima. ¹⁴ Daga Ferga kuwa suka ci gaba zuwa Antiyok na Fisidiya. A ranar Asabbaci sai suka shiga majami'a suka zauna. ¹⁵ Bayan an yi karatu daga cikin Doka, da kuma Annabawa, sai shugabannin majami'ar suka aika musu suka ce, "Yan'uwa, in kuna da wani sakon karfafawa domin jama'a, sai ku yi."

¹⁶ Yana mikewa tsaye, sai Bulus ya yi musu alama da hannu ya ce, "Mutanen Isra'ila da kuma ku Al'ummai da kuke wa Allah sujada, ku saurare ni! ¹⁷ Allahn mutanen

Isra'ila ya zaɓi kakanninmu; ya kuma sa mutanen suka yi bunkasa yayinda suke zama a kasar Masar, da iko mai girma ya fitar da su daga kasar, ¹⁸ ya kuma jure da halinsu har shekara arba'in a cikin hamada, ¹⁹ ya tumbuke kasashe bakwai a Kan'ana ya kuma ba da kasarsu gādo ga mutanensa. ²⁰ Dukan wannan ya dāuki kusan shekaru 450.

“Bayan wannan, Allah ya ba su alkalai har zuwa zamanin annabi Sama'ila. ²¹ Sa'an nan mutanen suka nemi a ba su sarki, Allah kuwa ya ba su Shawulu dan Kish, na kabilar Benyamin, wanda ya yi mulki shekaru arba'in. ²² Bayan an kau da Shawulu, sai ya naɗa Dawuda ya zama sarkinsu. Ya kuma yi shaida game da shi cewa, 'Na sami Dawuda dan Yesse, mutum ne da nake so a zuciyata; shi zai aikata dukan abin da nake so.'

²³ “Daga zuriyar mutumin nan ne Allah ya kawo wa Isra'ila Mai Ceto Yesu, kamar yadda ya yi alkawari. ²⁴ Kafin zuwan Yesu, Yohanna ya yi wa'azin tuba da baftisma ga dukan mutanen Isra'ila. ²⁵ Yayinda Yohanna yake kammala aikinsa ya ce, 'Wa kuke tsammani ni nake? Ba ni ne shi ba. A'a, amma yana zuwa bayana, wanda ko takalmansa ma ban isa in kunce ba.'

²⁶ “Ya ku 'yan'uwa, 'ya'yan Ibrahim, da ku kuma Al'ummai masu tsoron Allah, a gare mu ne fa aka aiko wannan sakon ceto. ²⁷ Mutanen Urushalima da masu mulkinsu ba su gane da Yesu ba, duk da haka cikin hukunta shi suka cika kalmomin annabawan da ake karantawa kowane Asabbaci. ²⁸ Ko da yake ba su same shi da wani dalilin da ya kai ga hukuncin kisa ba, suka rofi Bilatus ya sa a kashe shi. ²⁹ Sa'ad da suka aikata duk abin da aka rubuta game da shi, sai suka saukar da shi daga itacen suka kuma sa shi a kabari. ³⁰ Amma Allah ya tashe shi daga matattu, ³¹ kuma kwanaki da yawa waɗanda suka

yi tafiya tare da shi daga Galili zuwa Urushalima suka gan shi. Su ne yanzu shaidu ga mutanenmu.

³² “Muna gaya muku labari mai daɗi cewa abin da Allah ya yi wa kakanninmu alkawari, ³³ ya cika mana, mu zuriyarsu, ta wurin tā da Yesu daga matattu. Kamar yadda yake a rubuce a cikin Zabura ta biyu cewa,

“Kai Dana ne,

yau na zama Uba a gare ka.”*

³⁴ Gaskiyar cewa Allah ya tā da shi daga matattu, a kan ba zai taɓa ruɓewa ba, an faɗe shi a cikin waɗannan kalmomi.

“Zan ba ku tsarki da kuma tabbatattun albarkun da na yi wa Dawuda alkawari.”†

³⁵ Haka kuma aka faɗa a wani wuri.

“Ba za ka yarda Mai Tsarkinka ya ruɓa ba.”‡

³⁶ “Gama sa’ad da Dawuda ya gama hidimar nufin Allah a zamaninsa, sai ya yi barci; aka binne shi tare da kakanninsa jikinsa kuwa ya ruɓe. ³⁷ Amma wanda Allah ya tā da daga matattu bai ruɓa ba.

³⁸ “Saboda haka, ’yan’uwana, ina so ku san cewa ta wurin Yesu ana sanar muku da gafarar zunubi. ³⁹ Ta wurinsa kowa da ya gaskata an kuɓutar da shi daga dukan abin da Dokar Musa ba tā iya kuɓutar ba. ⁴⁰ Ku lura kada abubuwan da annabawa suka faɗa su faru muku.

⁴¹ “Ku duba, ku masu ba’a,
ku yi mamaki, ku hallaka,
gama zan yi wani abu a zamaninku
da ba za ku taɓa gaskatawa ba
ko da wani ya gaya muku.”§”

⁴² Bulus da Barnabas suna fita daga majami’ar ke nan, sai mutane suka gayyace su su kara yin maganan nan a kan waɗannan abubuwa a ranar Asabbaci mai zuwa. ⁴³ Da

---

* 13:33 Zab 2.7 † 13:34 Ish 55.3 ‡ 13:35 Zab 16.10 § 13:41 Hab 1.5

aka sallami jama'a, Yahudawa da yawa da kuma waƙanda suka tuba suka shiga Yahudanci masu ibada suka bi Bulus da Barnabas, waƙanda suka yi magana musu suka kuma ƙarfafa su su ci gaba a cikin alherin Allah.

⁴⁴ A ranar Asabbaci na biye kusan dukan birnin suka taru don su ji maganar Ubangiji. ⁴⁵ Sa'ad da Yahudawa suka ga taron mutanen, sai suka cika da kishi suka yi ta munanan maganganu a kan abin da Bulus yake faɗi.

⁴⁶ Sai Bulus da Barnabas suka amsa musu gabagadi, suka ce, "Ya zama mana dole mu yi muku maganar Allah da farko. Da yake kun ƙi ta ba ku kuma ga kun cancanci rai madawwami ba, to, za mu juya ga Al'ummai. ⁴⁷ Gama abin da Allah ya umarce mu ke nan cewa, "Na sa ka zama haske ga Al'ummai,

don ka kawo cetona zuwa iyakokin duniya.'*"

⁴⁸ Sa'ad da Al'ummai suka ji haka, sai suka yi farin ciki suka ɗaukaka maganar Ubangiji; kuma duk waƙanda aka zaɓa don samun rai madawwami, suka gaskata.

⁴⁹ Maganar Ubangiji kuwa ta bazu a dukan yankin. ⁵⁰ Amma Yahudawa suka zuga waƙansu mata masu tsoron Allah masu martaba da kuma waƙansu maza masu matsayi a gari. Suka tã da tsanani ga Bulus da Barnabas, suka kore su daga yankinsu. ⁵¹ Saboda haka suka karkaɗe ƙurar ƙafafunsu don shaidar a kansu suka kuwa tafi Ikoniyum. ⁵² Masu bi kuwa suka cika da farin ciki da kuma Ruhu Mai Tsarki.

14

A Ikoniyum

¹ A Ikoniyum Bulus da Barnabas suka shiga majami'ar Yahudawa yadda suka saba. A can suka yi magana gabagadi har Yahudawa da Al'ummai masu yawa suka

---

* 13:47 Ish 49.6

gaskata. ² Amma Yahudawan da suka ki ba da gaskata, suka zuga Al'ummai suka sa fɓata tsakaninsu da 'yan'uwa. ³ Bulus da Barnabas kuwa suka daɗe sosai a can, suna magana gabagadi saboda Ubangiji, wanda kuwa ya tabatar da saƙon alherinsa ta wurinsa su su aikata ayyuka da alamu masu banmamaki. ⁴ Mutanen birnin suka rarrabu, waɗansu suka goyi bayan Yahudawa, waɗansu kuma suka goyi bayan manzannin. ⁵ Yahudawa da Al'ummai tare da shugabanninsu suka kulla shawara a tsakaninsu, domin su wulakanta su su kuma jajjefe su da duwatsu. ⁶ Amma suka sami labari suka kuma gudu zuwa biranen Ikoniyum na Listira da Derbe da kuma kaɗyukan kewaye, ⁷ inda suka ci gaba da wa'azin labari mai daɗi.

A Listira da Derbe

⁸ A Listira kuwa akwai wani gurgu zaune a kafafunsa, wanda gurgu ne tun haihuwa, kuma bai taɓa tafiya ba. ⁹ Ya kasa kunne yayinda Bulus yake magana. Bulus kuma ya kafa masa ido, ya lura cewa yana da bangaskiyar da za ta warkar da shi ¹⁰ sai ya ɗaga murya ya ce, “Tashi ka tsaya kan kafafunka!” Da jin haka, sai mutumin ya yi wuf ya kuma fara tafiya.

¹¹ Sa'ad da taron suka ga abin da Bulus ya yi, sai suka ihu da harshen Likayoniyawa, suna cewa, “Alloli sun sauka mana da siffar mutane!” ¹² Sai suka ba wa Barnabas, sunan Zeyus, Bulus kuma suka kira Hermes domin shi ne shugaban magana. ¹³ Firist na Zeyus, wanda haikalinsa ke bayan birni, ya kawo bijimai da furanni a kofofin birni domin shi da taron mutanen sun so su mika musu hadayu.

¹⁴ Amma da manzannin nan Barnabas da Bulus suka ji haka, sai suka yayyage tufafinsu suka ruga cikin taron, suna ihu suna cewa, ¹⁵ “Ya ku mutane, don me kuke yin haka? Ai, mu ma mutane ne kawai, 'yan adam ne kamar ku. Mun kawo muku labari mai daɗi ne, muna gaya muku

ku juya daga waƙannan abubuwa banza, ku juyo ga Allah mai rai, wanda ya yi sama da kasa da teku da kuma dukan abin da yake cikinsu. ¹⁶ A zamanin dā, ya bar dukan kāsashe su yi yadda suka ga dama. ¹⁷ Duk da haka bai bar kansa babu shaida ba. Ya nuna alheri ta wurin ba ku ruwan sama da kuma amfanin gona a lokutansu; ya ba ku abinci mai yawa ya kuma cika zukatanku da farin ciki.” ¹⁸ Ko da waƙannan kalmomi ma, da kyar suka hana jama’an nan yin musu hadaya.

¹⁹ Sai waƙansu Yahudawa suka zo daga Antiyok da Ikoniyum suka sha kan taron. Suka jajjefi Bulus da duwatsu suka kuma ja shi bayan birni, suna tsammani ya mutu. ²⁰ Amma bayan da almajiran suka taru kewaye da shi, sai ya tashi ya koma cikin birni. Kashegari shi da Barnabas suka tashi zuwa Derbe.

Komawa zuwa Antiyok a Suriya

²¹ Suka yi wa’azin Labari mai daƙi a wannan birni, suka kuma sami almajirai da yawa. Sai suka koma Listira, Ikoniyum da kuma Antiyok, ²² suna gina almajirai suna kuma karfafa su su tsaya da gaske cikin bangaskiya. Suka ce, “Sai da shan wahaloli masu yawa za mu shiga mulkin Allah.” ²³ Bulus da Barnabas suka naƙa musu dattawa* a kowace ikkilisiya, tare da addu’a da azumi, suka miƙa su ga Ubangiji, wanda suka dogara da shi. ²⁴ Bayan sun bi ta Fisidiya, sai suka zo cikin Famfiliya, ²⁵ kuma sa’ad da suka yi wa’azi a Ferga, sai suka gangara zuwa Attaliya.

²⁶ Daga Attaliya kuma suka shiga jirgin ruwa suka koma Antiyok, inda dā aka danƙa su ga alherin Allah saboda aikin da suka kammala yanzu. ²⁷ Da isarsu a can, sai suka tara ikkilisiya wuri ƙaya suka ba da rahoton duk abin da

---

* ^{14:23} Ko kuwa a Barnabas ya naƙa dattawa; ko kuwa Barnabas ya sa aka naƙa dattawa

Allah ya aikata ta wurinsu da kuma yadda ya buƙe kofar bangaskiya domin Al'ummai. ²⁸ Suka kuma jima a can tare da almajirai.

15

Majalisa a Urushalima

¹ Waƙansu mutane suka gangara daga Yahudiya zuwa Antiyok suna kuma koya wa 'yan'uwa cewa, "Sai ko an yi muku kaciya bisa ga al'ada da Musa ya koyar, in ba haka ba, ba za ku sami ceto ba." ² Wannan ya kai Bulus da Barnabas suka shiga babban gardama da muhawwara da su. Saboda haka aka naƙa Bulus da Barnabas tare da waƙansu masu bi, su haura zuwa Urushalima don su ga manzanni da dattawa a kan wannan magana. ³ Ikkilisiya ta raka su suka tafi, yayinda suke ratsawa ta Funisiya da Samariya, suka ba da labari yadda Al'ummai suka tuba. Wannan labarin ya sa dukan 'yan'uwa suka yi murna kwarai. ⁴ Sa'ad da suka isa Urushalima, sai ikkilisiya da manzanni da kuma dattawa suka marabce su, sai suka ba su rahoton dukan abin da Allah ya aikata ta wurinsu.

⁵ Sai waƙansu daga cikin masu bin da suke na kungiyar Farisiyawa suka mife tsaye suka ce, "Dole ne a yi wa Al'ummai kaciya a kuma bukace su su yi biyayya da dokokin Musa."

⁶ Sai manzanni da dattawa suka taru don su duba maganar. ⁷ Bayan aka yi muhawwara da sosai, sai Bitrus ya mife tsaye ya yi musu jawabi ya ce, "'Yan'uwa, kun san cewa a kwanakin baya Allah ya yi zaƙe a cikinku don Al'ummai su ji daga leƙunana saƙon bishara su kuma gaskata. ⁸ Allah, wanda ya san zuciyar, ya nuna cewa ya karƙe su ta wurin ba su Ruhu Mai Tsarki, kamar yadda ya ba mu. ⁹ Bai nuna bambanci tsakaninmu da su ba, gama ya tsarkake zukatansu ta wurin bangaskiya. ¹⁰ To, fa, don me

kuke kofari ku gwada Allah ta wurin dora wa almajiran nan kayan da mu ko kakanninmu ba mu iya d'auka ba?
11 A'a! Mun gaskata cewa ta wurin alherin Ubangiji Yesu ne muka sami ceto, kamar yadda su ma suka samu."

12 Sai duk taron suka yi tsit yayinda suke sauraron Barnabas da Bulus suna ba da labari game da ayyuka da kuma abubuwan banmamakin da Allah ya yi a cikin Al'ummai ta wurinsu. 13 Da suka gama, sai Yakub ya yi magana ya ce, "Yan'uwa, ku saurare ni. 14 Siman ya bayyana mana yadda Allah da farko ya nuna damuwarsa ta wurin d'aukan mutane daga cikin Al'ummai su zama nasa. 15 Kalmomin annabawa sun yi daidai da wannan, kamar yadda yake a rubuce cewa,

16 "Bayan wannan zan koma
in kuma sake gina tentin Dawuda da ya rushe.

Kufansa zan sake gina,
in kuma mai da shi,

17 don ragowar mutane su nemi Ubangiji,
kuma duk Al'umman da suke kira bisa sunana,
in ji Ubangiji, wanda yake yin waƙannan abubuwa"*

18 da aka sani tun zamanai.

19 "Saboda haka, a ganina, kada mu matsa wa Al'ummai waƙanda suke juyowa ga Allah. 20 A maimakon haka, ya kamata mu rubuta musu cewa, su guji abincin da alloli suka kazarar, da fasikanci, da naman dabbar da aka murƙe da kuma jini. 21 Gama Musa ya yi wa'azi a kowace birni tun zamanin dā, ana kuma karanta shi a majami'u kowane Asabbaci."

Wasikar majalisa zuwa ga al'ummai masu bi

22 Sai manzanni da dattawa, tare da dukan ikkilisiya, suka yanke shawara su zaɓi waƙansu daga cikin mutanensu su kuma aike su zuwa Antiyok tare da Bulus

---

* 15:17 Amos 9,11,12

da Barnabas. Sai suka zaɓi Yahuda (wanda ake kira Barsabbas) da kuma Sila, mutum biyu da suke shugabanni cikin 'yan'uwa. ²³ Tare da su suka aika da wannan wasifa.

Daga manzanni da dattawa, 'yan'uwanku.

Zuwa ga Al'ummai masu bi a Antiyok, Suriya da Silisiya.

Gaisuwa.

²⁴ Mun ji cewa, waɗansu da sun fita daga cikinmu ba tare da izininmu ba suka kuma dame ku, suna tã da hankalinku ta wurin abin da suka ce. ²⁵ Saboda haka dukanmu mun yarda mu zaɓi waɗansu mutane mu kuma aike su wurinku tare da kaunatattun abokanmu Barnabas da Bulus ²⁶ mutanen da suka sa rayukansu cikin hatsari saboda sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi. ²⁷ Saboda haka muna aika Yahuda da Sila don su tab-batar muku da baki abin da muka rubuta. ²⁸ Ya gamshe Ruhu Mai Tsarki da mu ma kada a dora muku nauyi fiye da na waɗannan abubuwa. ²⁹ Ku guji abincin da aka yi wa alloli hadaya, da jini, da naman dabbar da aka murɗe da kuma fasikanci. Za ku kyauta in kun kiyaye waɗannan abubuwa.

Ku huta lafiya.

³⁰ Aka sallami mutanen sai suka gangara zuwa Antiyok, inda suka tara ikkilisiya wuri ɗaya suka ba da wasifa.

³¹ Mutanen suka karantata suka kuma yi farin ciki saboda sakonta mai karfafawa. ³² Yahuda da Sila, waɗanda su kansu annabawa ne, suka yi magana sosai don su gina su kuma karfafa 'yan'uwa. ³³ Bayan suka yi 'yan kwanaki a can, sai 'yan'uwa suka sallame su da albarkar salama su dawo wurin waɗanda suka aike su.† ³⁵ Amma Bulus da Barnabas kuwa suka dakata a Antiyok, inda su da waɗansu

---

† ^{15:33} Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da su, 34 amma Sila ya yanke shawara ya dakata a can

Ayyukan Manzanni 15:36 47 Ayyukan Manzanni 16:5

da yawa suka yi koyarwa suka kuma yi wa'azin maganar Ubangiji.

Saƙani tsakanin Bulus da Barnabas

³⁶ Bayan 'yan kwanaki sai Bulus ya ce wa Barnabas, "Mu koma mu ziyarci 'yan'uwa a duk garuruwan da muka yi wa'azin bisharar Ubangiji mu ga yadda suke." ³⁷ Barnabas ya so Yohanna, wanda ake kira Markus ya tafi tare da su, ³⁸ amma Bulus bai ga ya kyautu ya tafi da shi ba, domin ya yashe su a Famfiliya bai kuwa ci gaba tare da su a aikin ba. ³⁹ Suka sami saƙanin ra'ayi tsakaninsu har suka rabu. Barnabas ya ƙauki Markus suka shiga jirgin ruwa zuwa Saifurus, ⁴⁰ amma Bulus ya zaɓi Sila suka kuwa tashi, bayan 'yan'uwa suka danka su ga alherin Ubangiji. ⁴¹ Ya ratsa ta Suriya da Silisiya, yana ƙarfafa ikkilisiyoyi.

16

Timoti ya bi Bulus da Sila

¹ Bulus ya kai Derbe sa'an nan kuma zuwa Listira, inda wani almajiri mai suna Timoti yake da zama, wanda mahaifiyarsa mutuniyar Yahuda ce kuma mai bi ce, amma mahaifinsa mutumin Hellenawa ne. ² 'Yan'uwa a Listira da Ikoniyum sun yi magana mai kyau ƙwarai a kansa. ³ Bulus ya so ya ƙauke shi a tafiyar, saboda haka ya yi masa kaciya, domin Yahudawan da suke da zama a wurin, don duk sun san cewa mahaifinsa mutumin Hellenawa ne. ⁴ Yayinda suke tafiya daga gari zuwa gari, suka dinga ba da shawarwarin da manzanni da dattawa a Urushalima suka zartar domin mutane su kiyaye. ⁵ Saboda haka ikkilisiyoyi suka ginu cikin bangaskiya suka kuma yi girma suka yi ta ƙaruwa kowace rana.

Wahayin Bulus na mutumin Makidoniya

⁶ Bulus da abokan tafiyarsa suka zazzaga dukan yankin Firjiya da Galatiya, don Ruhun Mai Tsarki ya hana su yin wa'azi a lardin Asiya. ⁷ Da suka isa kan iyakar Misiya, suka yi kofari su shiga Bitiniya, amma Ruhun Yesu bai yarda musu ba. ⁸ Saboda haka suka ratsa Misiya suka zo Toruwas. ⁹ Da dare Bulus ya ga wahayin wani mutumin Makidoniya yana tsaye yana rokonsa cewa, "Ka zo Maki-doniya ka taimake mu." ¹⁰ Bayan Bulus ya ga wahayin, muka shirya nan take mu tashi zuwa Makidoniya, mun tabbata cewa, Allah ya kira mu mu yi musu wa'azin bishara.

Tuban Lidiya a Filibbi

¹¹ Daga Toruwas muka tashi zuwa teku muka kuma shiga jirgin ruwa muka miƙe kai tsaye zuwa Samotiras, kashegari kuma muka nufi Neyafolis. ¹² Daga can muka tafi Filibbi, wata babbar alkaryar Roma wadda kuma take babban birni a gundumar Makidoniya. Muka zauna a can kwanaki masu yawa.

¹³ A Asabbaci, muka fita kofar birnin zuwa bakin kogi, inda muke tsammani za mu sami wurin yin addu'a. Muka zauna muka fara yin wa matan da suka taru a can magana. ¹⁴ Daya daga cikin waƙanda suka saurare mu mace ce mai suna Lidiya, mai sayar da yadunan jan garura masu tsada daga birnin Tiyatira, mai yi wa Allah sujada. Ubangiji ya buƙe zuciyarta har ta karɓi saƙon Bulus. ¹⁵ Da aka yi mata baftisma tare da iyalin gidanta, sai ta gayyace mu zuwa gidanta. Ta ce, "In kun amince ni mai bi ce cikin Ubangiji, sai ku zo ku sauka a gidana." Sai ta kuwa rinjaye mu.

Bulus da Sila a kurkuku

¹⁶ Wata rana muna tafiya zuwa wurin yin addu'a, sai muka sadu da wata baranya mai ruhun aljani mai duba. Takan samo wa mutanenta kuƙi da yawa, duban da

take yi. ¹⁷ Wannan yarinya kuwa ta bi Bulus da kuma sauranmu, tana ihu tana cewa, “Waɗannan mutane bayin Allah Mafi Ɗaukaka ne, suna sanar da ku hanyar ceto.” ¹⁸ Ta yi ta faɗin haka har kwanaki masu yawa. A ƙarshe Bulus ya damu ƙwarai sai ya juya ya ce wa aljanin, “A cikin sunan Yesu Kiristi na umarce ka, ka rabu da ita!” Nan take aljanin ya rabu da ita.

¹⁹ Da iyayengijin baranyar suka ga hanyar samun kuɗinsu ta toshe, sai suka kama Bulus da Sila suka ja su zuwa cikin kasuwa don su fuskanci hukuma. ²⁰ Sai suka kawo su a gaban alƙalai suka ce, “Waɗannan Yahudawa ne, suna kuma birkitar mana da gari, ²¹ ta wurin koyar da al’adun da ba daidai ba ne mu Romawa mu karɓa ko mu aikata.”

²² Sai taron suka fāɗa wa Bulus da Sila gaba ɗaya, alƙalan kuwa suka yi umarni a tuɓe su a kuma yi musu dūka. ²³ Bayan an yi musu bulala sosai, sai aka jefa su cikin kurkuku, aka umarci mai gadin kurkukun yā tsare su da kyau. ²⁴ Da karɓan irin umarnan nan, sai ya sa su can cikin ɗakin kurkuku na ciki-ciki, kuma ya ɗaura ƙafafunsu a turu.

²⁵ Wajen tsakar dare Bulus da Sila suna addu’a suna rera waƙoƙi ga Allah, sauran ’yan kurkuku kuwa suna sauraronsu. ²⁶ Ba zato ba tsammani sai aka yi wata babbar girgizar ƙasa har tushen ginin kurkukun ya jijjiga. Nan da nan sai duk ƙofofin kurkukun suka bubbuɗe, sarƙoƙin kowa kuma suka ɓaɓɓalle. ²⁷ Mai gadin kurkukun ya farka daga barci, sa’ad da ya ga ƙofofin kurkukun a buɗe, sai ya zāre takobinsa yana shirin kashe kansa domin ya ɗauka ’yan kurkukun sun gudu. ²⁸ Amma Bulus ya yi ihu ya ce, “Kada ka yi wa kanka lahani! Dukanmu muna nan!”

²⁹ Mai gadin kurkukun ya kira a kawo fitilu, ya ruga ciki ya fāɗi yana rawan jiki a gaban Bulus da Sila. ³⁰ Sai ya fito

da su waje ya kuma tambaye su ya ce, “Ranku yā daɗe, me zan yi domin in sami ceto?”

³¹ Suka amsa suka ce, “Ka gaskata da Ubangiji Yesu, za ka sami ceto, kai da iyalinka.” ³² Sa’an nan suka yi masa maganar Ubangiji shi da kuma dukan sauran da suke a gidansa. ³³ A wannan sa’a na daren, mai gadin kurkukun ya ɗauke su ya wanke musu raunukansu; nan take aka yi masa baftisma da dukan iyalinsa. ³⁴ Sai mai gadin kurkukun ya kawo su cikin gidansa ya ba su abinci; ya kuwa cika da murna don yā gaskata da Allah, shi da dukan iyalinsa.

³⁵ Da gari ya waye, sai alƙalan suka aika ma’aikatansu wajen mai gadin kurkukun da umarni cewa, “Ka saki mutanen nan.” ³⁶ Sai mai gadin kurkukun ya gaya wa Bulus cewa, “Alƙalai sun ba da umarni a sake ku kai da Sila. Yanzu sai ku tafi. Ku sauka lafiya.”

³⁷ Amma Bulus ya ce wa ma’aikatan, “Sun yi mana dūka a fili ba tare da shari’a ba, ko da yake mu ’yan ƙasar Roma ne, suka kuma jefa mu cikin kurkuku. Yanzu suna so su fitar da mu a ɓoye? A’a! Sai dai su zo da kansu su rako mu waje.”

³⁸ Sai ma’aikatan suka faɗa wa alƙalan wannan, da suka ji cewa Bulus da Sila Romawa ne, sai suka ji tsoro. ³⁹ Sai suka zo don su roƙe su, suka yi musu rakiya daga kurkukun, suna roƙonsu su bar birnin. ⁴⁰ Bayan Bulus da Sila suka fita daga kurkukun, sai suka tafi gidan Lidiya, inda suka sadu da ’yan’uwa suka kuma ƙarfafa su. Sa’an nan suka tafi.

17

A Tessalonika

¹ Da suka bi ta Amfifolis da Afolloniya, sai suka isa Tessalonika, inda akwai majami’ar Yahudawa. ² Kamar

yadda ya saba, Bulus ya shiga majami'ar, ranakun Asab-baci uku ya yi ta yin muhawwara da su daga cikin Nas-sosi, ³ yana musu bayani da tabbatarwa cewa dole Kiristi ya sha wahala ya kuma tashi daga matattu. Ya kuma ce, "Wannan Yesu da nake sanar muku shi ne Kiristi." ⁴ Waƙansu Yahudawa suka amince suka kuma bi Bulus da Sila, haka ma Hellenawa da yawa masu tsoron Allah da kuma manyan mata ba kaƙan ba.

⁵ Amma Yahudawa suka yi kishi; saboda haka suka tattara 'yan iska daga kasuwa, suka shirya wata kungiya, suka tã da tarzoma a birni. Suka ruga zuwa gidan Yason suna neman Bulus da Sila don su kawo su a gaban taron. ⁶ Amma da ba su same su ba, sai suka ja Yason da waƙansu 'yan'uwa zuwa gaban mahukuntan birnin, suna ihu suna cewa, "Waƙannan mutanen da suke tã da fitina ko'ina a duniya sun iso nan, ⁷ Yason kuwa ya karɓe su a gidansa. Dukansu suna karya dokokin Kaisar, suna cewa akwai wani sarki, wanda ake kira Yesu." ⁸ Da suka ji haka, sai hankalin taron da na mahukuntan birnin ya tashi. ⁹ Sai suka sa Yason da sauran su biya kuƙin saki sa'an nan suka sallame su.

A Bereya

¹⁰ Da dare ya yi, sai 'yan'uwa suka sallami Bulus da Sila su tafi Bereya. Da suka isa can, sai suka shiga ma-jami'ar Yahudawa. ¹¹ Bereyawa kuwa sun fi Tessalonikawa hankali, gama sun karɓi sakon da marmari kwarai, suka kuma yi ta yin bincike Nassosi kowace rana su ga ko abin da Bulus ya faɗa gaskiya ne. ¹² Yahudawa da yawa suka gaskata, haka ma waƙansu manyan matan Hellenawa da kuma mazan Hellenawa da yawa.

¹³ Da Yahudawan da suke a Tessalonika suka ji cewa Bulus yana wa'azin maganar Allah a Bereya, sai suka je can ma, suna zuga taro suna kuma tã da hankalinsu. ¹⁴ Nan da

nan 'yan'uwa suka sa Bulus yā tafi bakin teku, amma Sila da Timoti suka dakata a Bereya. ¹⁵ Mutanen da suka raka Bulus kuwa suka kawo shi Atens sa'an nan suka dawo da umarnai wa Sila da Timoti cewa su zo wurinsa da gaggawa.

A Atens

¹⁶ Yayinda Bulus yake jiransu a Atens, ya damu kwarai da ya ga birnin cike da gumaka. ¹⁷ Saboda haka ya yi ta muhawwara a majami'a da Yahudawa da kuma Hellenawa masu tsoron Allah, haka kuma da waƙanda yake tararwa a bakin kasuwa. ¹⁸ Wata kungiyar Afikuriya da kuma masu bin ussan ilimin Sitoyik suka fara gardama da shi. Waƙansunsu suka ce, "Mene ne mai surutun nan yake koƙarin faɗi?" Waƙansu suka ce, "Kamar yana wa'azin bakin alloli ne." Sun faɗa haka ne domin Bulus yana wa'azin labari mai daɗi game da Yesu da kuma tashin matattu. ¹⁹ Sai suka ɗauke shi suka kawo shi wurin taron Areyofagus, inda suka ce masa, "Ko za mu san mene ne sabon koyarwan nan ya kunsu da kake yi? ²⁰ Kana kawo mana ra'ayoyin da suke bako a gare mu, kuma muna so mu san mene ne suke nufi." ²¹ (Duk Atenawa da bakin da suke zama a can suna zaman kashe wando ne kawai kuma ba abin da suke yi sai dai taɗi da kuma jin sababbin ra'ayoyi.)

²² Sai Bulus ya miƙe tsaye a tsakiyar taron Areyofagus ya ce, "Ya ku mutanen Atens! Na dai lura cewa ta kowace hanya ku masu addini ne kwarai. ²³ Gama sa'ad da nake zagawa, na lura da kyau da abubuwan da kuke bauta wa, har ma na tarar da wani bagade da wannan rubutu,

Ga Allahn da ba a sani ba.

To, abin nan da kuke yi wa sujada a matsayin abin da ba ku sani nan ba shi ne zan sanar da ku.

²⁴ "Allahn da ya halicci duniya da kome da yake cikinta shi ne Ubangijin sama da ƙasa, ba ya kuma zama a haikalin da aka gina da hannuwa. ²⁵ Ba a kuma yin masa hidima da

hannun mutum, sai ka ce mai bukatan wani abu, domin shi kansa ne ke ba wa dukan mutane rai da numfashi da kuma kome. ²⁶ Daga mutum ɗaya, ya halicci kowace al'ummar mutane, don su zauna a duk duniya; shi ne kuma ya ƙaddara lokuta bisa ga tsarinsu da kuma inda za su kasance. ²⁷ Allah ya yi wannan domin mutane su neme shi mai yiwuwa kuma su lalluba su same shi, ko da yake ba shi da nisa daga kowannenmu. ²⁸ 'Gama a cikinsa ne muke rayuwa muke motsi muka kuma kasance.' Yadda waɗansu mawaƙanku suka ce, 'Mu zuriyarsa ce.'

²⁹ "Saboda haka da yake mu zuriyar Allah ce, kada mu yi tsammani cewa kamannin Allah yana kama da zinariya ko azurfa ko dutse, siffar da mutum ya ƙago ta wurin dabararsa. ³⁰ A dā Allah ya kawar da Allah ya kawar da kai ga zamanin jahilci, amma yanzu ya umarci dukan mutane a ko'ina su tuba. ³¹ Gama ya sa ranar da zai yi wa duniya shari'a da adalci ta wurin mutumin da ya naɗa. Ya riga ya ba da tabbacin wannan ga dukan mutane ta wurin tā da shi daga matattu."

³² Sa'ad da suka ji maganar tashin matattu, waɗansunsu suka yi tsaki, amma waɗansu suka ce, "Muna so mu ƙara jin ka a kan wannan batu." ³³ Da wannan, Bulus ya bar Majalisar. ³⁴ Waɗansu mutane kima suka zama mabiyar Bulus suka kuwa gaskata. A cikinsu kuwa akwai Diyonasius ɗan Majalisar Areyofagus, haka kuma wata mace mai suna Damaris, da waɗansu dai haka.

18

A Korint

¹ Bayan haka, Bulus ya bar Atens ya tafi Korint. ² A can ya sadu da wani mutumin Yahuda mai suna Akwila, ɗan garin Fontus, wanda ya je can ba da daɗewa ba daga Italiya tare da matarsa Firiskila, gama Kalaudiyus ya

umarci dukan Yahudawa su bar Roma. Sai Bulus ya tafi yā gan su,³ da yake shi ma mai d̄inkin tenti ne kamar su, sai ya zauna ya yi aiki tare da su.⁴ Kowace Asabbaci kuwa yakan yi muhawwara a majami'a, yana kofari yā rinjayi Yahudawa da Hellenawa.

⁵ Sa'ad da Sila da Timoti suka iso daga Makidoniya, sai Bulus ya ba da kansa ga yin wa'azi kaɗai, yana tabbatar wa Yahudawa cewa Yesu shi ne Kiristi.⁶ Amma sa'ad da Yahudawa suka yi hamayya da Bulus suka kuma shiga zaginsa, sai ya karkaɗe tufafinsa a cikin rashin yarda, ya ce musu, "Alhakinku yana a kanku! Ba ni da wani laifi. Daga yanzu zan tafi wajen Al'ummai."

⁷ Sai Bulus ya bar majami'ar ya kuma tafi kofar da take kusa da gidan Titus Yustus, mai yi wa Allah sujada.⁸ Kirisbus, shugaban majami'a, da dukan iyalinsa suka gaskata Ubangiji; Korintiyawa masu yawa kuwa da suka ji shi suka gaskata, aka kuwa yi musu baftisma.

⁹ Wata rana da dad dare, Ubangiji ya yi magana da Bulus a cikin wahayi ya ce, "Kada ka ji tsoro; ka ci gaba da yin magana, kada ka yi shiru."¹⁰ Gama ina tare da kai, ba kuma wanda zai fāɗa maka ya cuce ka, domin ina da mutane da yawa a wannan birni."¹¹ Saboda haka Bulus ya zauna a nan har shekara ɗaya da rabi, yana koya musu maganar Allah.

¹² Yayinda Galliyo yake muƙaddas Akayya, Yahudawa suka haɗa kai suka tasar wa Bulus, suka kuwa kawo shi cikin kotu.¹³ Suka yi zarge cewa, "Wannan mutum yana rarrashin mutane su yi wa Allah sujada a hanyoyin da suka saɓa wa doka."

¹⁴ A daidai sa'ad da Bulus yana shirin yin magana, sai Galliyo ya ce wa Yahudawan, "Da a ce ku Yahudawa kuna gunaguni game da munafunci, ko kuma wani babban laifi, da sai in iya sauraronku."¹⁵ Amma da yake ya shafi gardama ce game da kalmomi da sunaye da kuma

dokarku, sai ku ji da ita da kanku. Ni ba zan zama mai shari'a kan irin waɗannan abubuwa ba.” ¹⁶ Saboda haka ya kore su. ¹⁷ Sai duk suka juya kan Sostenes shugaban majami'a suka yi masa dūka a gaban kotun. Amma Galliyo ko yā kula.

Firiskila, Akwila da Afollos

¹⁸ Bulus kuwa ya ci gaba da zama a Korint na 'yan kwanaki. Sa'an nan ya bar 'yan'uwa ya shiga jirgin ruwa zuwa Suriya tare da Firiskila da Akwila. Kafin ya tashi, ya aske kansa a Kenkireya saboda alkawarin da ya yi. ¹⁹ Suka isa Afisa, inda Bulus ya bar Firiskila da Akwila. Shi kansa ya shiga majami'a ya kuma yi muhawwara da Yahudawa. ²⁰ Sa'ad da suka roke shi ya kara 'yan kwanaki da su, bai yarda ba. ²¹ Amma da yake barin wurin, ya yi alkawari cewa, “Zan dawo in Allah ya yarda.” Sa'an nan ya tashi daga Afisa a jirgin ruwa. ²² Sa'ad da ya sauka a Kaisariya, sai ya haura ya gai da ikkilisiya sa'an nan ya gangara zuwa Antiyok.

²³ Bayan ya yi 'yan kwanaki a Antiyok, Bulus ya tashi daga can ya zaga ko'ina a yankin Galatiya da Firjiya, yana karfafa dukan almajirai.

²⁴ Ana cikin haka sai wani mutumin Yahuda mai suna Afollos, ɗan ƙasar Alekzandariya, ya zo Afisa. Shi masani ne, yana da cikakken sani na Nassosi. ²⁵ An horar da shi a hanyar Ubangiji, ya kuma himma ƙwarai a magana, ya kuma yi koyarwa game da Yesu, daidai, ko da yake baftismar Yohanna ce kaɗai ya sani. ²⁶ Sai ya fara magana gabagadi a majami'a. Sa'ad da Firiskila da Akwila suka ji shi, sai suka gayyace shi gidansu suka kara bayyana masa hanyar Allah sosai.

²⁷ Sa'ad da Afollos ya so ya tafi Akayya, sai 'yan'uwa suka karfafa shi suka kuma rubuta wa almajiran da suke can da su marabce shi. Da isowarsa, ya zama da taimako

ƙwarai ga waƙanda ta wurin alheri suka gaskata. ²⁸ Gama da ƙwazo ya ƙaryata Yahudawa a muhawwara a fili, yana tabbatar daga Nassosi cewa Yesu shi ne Kiristi.

19

Bulus a Afisa

¹ Lokacin da Afollos yake a Korint, Bulus ya bi hanyar da ta ratsa ta Asiya ya zo Afisa. A can ya sadu da waƙansu almajirai, ² sai ya tambaye, su ya ce, “Kun karɓi Ruhu Mai Tsarki sa’ad da kuka gaskata?”

Suka amsa suka ce, “A’a, ba mu ma san akwai Ruhu Mai Tsarki ba.”

³ Saboda haka Bulus ya yi tambaya ya ce, “To, wace baftisma aka yi muku?”

Suka ce, “Baftismar Yohanna.”

⁴ Bulus ya ce, “Ai, baftismar Yohanna, baftisma ce ta tuba. Ya ce wa mutane su gaskata a wani wanda yake zuwa bayansa, wato, Yesu.” ⁵ Da ji wannan, sai aka yi musu baftisma a cikin sunan Ubangiji Yesu. ⁶ Da Bulus ya ɗibiya musu hannuwansa, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauka musu, suka kuwa yi magana da harsuna, suka kuma yi annabci. ⁷ Mutane kuwa su wajen mutum goma sha biyu ne.

⁸ Bulus ya shiga majami’a ya yi magana gabagadi a can na watanni uku, yana muhawwara yana kuma rinjayarsu game da mulkin Allah. ⁹ Amma waƙansunsu suka taurara; suka ƙi su gaskata kuma a gaban jama’a suka yi baƙar magana game da Hanyar. Bulus kuwa ya bar su. Ya tafi tare da almajirai ya dinga tattaunawa da su kullum a babban ɗakin jawabi na Tirannus. ¹⁰ Wannan ya ci gaba har shekara biyu, sai da ya sa dukan Yahudawa da Hellenawa da suke zaune a lardin Asiya suka ji maganar Ubangiji.

¹¹ Allah ya yi ayyukan banmamakin da suka wuce misali ta hannu Bulus, ¹² har ma ana kai hankicif da adikan da suka taɓa jikinsa wa marasa lafiya, suka kuwa warke daga cututtukansu mugayen ruhoi kuma suka rabu da su.

¹³ Waɗansu Yahudawa masu yawo gari-gari suna fitar da mugayen ruhoi suka yi kofari su yi amfani da sunan Ubangiji Yesu a kan waɗanda suke da aljanu. Suna cewa, “A cikin sunan Yesu wanda Bulus yake wa’azi, na umarce ku, ku fito.” ¹⁴ Ya’ya bakwai maza na Sikeba, wani babban firist na Yahudawa, suna yin haka. ¹⁵ Wata rana mugun ruhu ya amsa musu ya ce, “Yesu kam na sani, Bulus kuma na sani, amma ku kuma su wane ne?” ¹⁶ Sai mutumin da yake da mugun ruhun ya fāɗa musu ya sha karfinsu duka. Ya yi musu dūkan tsiya har suka fita a guje daga gidan tsirara jini yana zuba.

¹⁷ Da Yahudawa da Hellenawan da suke zama a Afisa suka ji wannan labari sai duk tsoro ya kama su, aka kuwa darjanta sunan Ubangiji Yesu kwarai. ¹⁸ Da yawa cikin waɗanda suka gaskata yanzu suka zo a fili suka furta mugayen ayyukansu. ¹⁹ Waɗansu masu yin sihiri suka kawo naɗaɗɗun littattafansu wuri ɗaya suka kuwa kōne su a gaban jama’a. Sa’ad da aka lissafta yawan kuɗin naɗaɗɗun littattafan nan, sai jimillar ta kai darik dubu hamsin. ²⁰ Ta haka maganar Ubangiji ta bazu ko’ina ta kuma yi karfi.

²¹ Bayan dukan wannan ya faru, sai Bulus ya yanke shawara ya ratsa Makidoniya da Akayya in za shi Urushalima. Ya kuma ce, “Bayan na tafi can, dole in ziyarci Roma ita ma.” ²² Sai ya aiki biyu daga cikin masu taimakonsa, Timoti da Erastus, zuwa Makidoniya, yayinda shi kuwa ya ɗan dakata a lardin Asiya.

²³ Kusan wannan lokaci sai aka yi wani babban hargitsi game da wannan Hanyar. ²⁴ Wani makerin azurfa, mai suna Demetiriyus wanda yake kera siffar ɗakunan tsafin Artemis da azurfa, ba karamin ciniki yake kawo wa mutane masu sana'an nan ba. ²⁵ Sai ya tara su wuri ɗaya, tare da masu irin wannan sana'ar ya ce, "Ku jama'a, kun san muna samun kuɗin shiga sosai daga wannan sana'a. ²⁶ Kuma kuna ji kuna gani yadda Bulus ɗin nan ya shawo kan mutane da yawa ya kuma sa suka bauɗe a nan a Afisa da dukan lardin Asiya. Yana cewa alloli da mutum ya kera ba alloli ba ne ko kaɗan. ²⁷ Akwai hatsari, ba kawai cewa sana'armu za ta rasa sunanta mai daraja ba, amma za a yi banza da ɗakin tsafin Artemis alliyarmu mai girma, alliyar kanta wadda ake bauta a ko'ina a yankin Asiya da kuma duniya, za a raba ta da darajarta."

²⁸ Da suka ji haka, sai suka yi fushi kwarai suka fara ihu suna cewa, "Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!" ²⁹ Jim kaɗan sai hayaniya ta tashi a dukan birnin. Sai mutane suka cafke Gayus da Aristarkus, abokan tafiyar Bulus daga Makidoniya, suka ruga da zuwa fili da nufi ɗaya. ³⁰ Bulus ya so ya bayyana a gaban taron, amma almajirai ba su bar shi ba. ³¹ Har waɗansu shugabannin lardin ma, abokan Bulus, suka aika masa suna roƙonsa kada ya kuskura ya shiga filin nan.

³² Taron kuwa ya ruɗe. Waɗansu suna ihu suna ce abu kaza, waɗansu kuma wani abu dabam. Yawancin mutane kuma ba su ma san abin da ya sa suke a wurin ba. ³³ Yahudawa suka tura Alekzanda gaba, sai waɗansu a taron suka riƙa yin masa ihu. Sai ya ɗaga hannu don a yi shiru don ya kaɗe kansa a gaban mutane. ³⁴ Amma sa'ad da suka gane shi mutumin Yahuda ne, sai duk suka yi ihu gaba ɗaya na kusa sa'a biyu, suna cewa, "Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!"

³⁵ Sai magatakardar birnin ya sa taron su yi shiru, sa'an nan ya ce, "Mutanen Afisa, ashe duk duniya ba ta san cewa birnin Afisa ce mai lura da haikalin Artemis mai girma da kuma siffarta da ya faɗi daga sama ba?" ³⁶ Saboda haka, da yake ba dama a yi musun wannan gaskiya, ya kamata ku natsu kada ku yi kome da garaje. ³⁷ Kun kawo mutanen nan a nan, gashi kuwa ba su yi fashin haikali ba, ba su kuwa saɓa wa alliyarmu ba. ³⁸ To, in haka ne, in Demetiriyus da abokan sana'arsa suna da wata magana game da wani ai, kotuna suna nan a buɗe, akwai kuma mukaddasai. Suna iya kai kara. ³⁹ In kuma akwai wani abu har yanzu da kuke so ku kawo, dole a daidaita shi a majalisa. ⁴⁰ Yadda yake a yanzu, muna a hatsarin amsa zargin ta da hargitsi saboda abin da ya faru yau. Da yake ba za mu iya ba da dalilin da ya sa aka yi wannan hargitsi ba." ⁴¹ Bayan da ya faɗi haka, sai ya sallami taron.

20

Bulus ya ratsa Makidoniya da Giris

¹ Sa'ad da hayaniyar ta kwanta, sai Bulus ya aika a kira almajiran, kuma bayan ya karfafa su, sai ya yi bankwana ya tafi Makidoniya. ² Ya ratsa wurin yana karfafa mutanen da kalmomi masu yawa, a karshe kuma ya kai Giris, ³ inda ya zauna wata uku. Da yake Yahudawa sun kulla masa makirci, a lokacin da yake shirin tashi cikin jirgin ruwa zuwa Suriya, sai ya yanka shawara ya koma ta Makidoniya. ⁴ Sai Sofater dan Fairrus daga Bereya, Aristarkus da Sekundus daga Tessalonika, Gayus daga Derbe, Timoti ma, da Tikikus da Turofimus daga lardin Asiya suka tafi tare da shi. ⁵ Waɗannan mutane suka sha gaba suka kuma jira mu a Toruwas. ⁶ Amma muka tashi daga Filippi a jirgin ruwa bayan Bikin Burodi Marar Yisti bayan kuma kwana biyar

muka sadu da sauran a Toruwas, inda muka zauna kwana bakwai.

Ta da Yutikus daga matattu a Toruwas

⁷ A ranar farko ta mako muka taru wuri ɗaya don gutschutsura burodi. Bulus ya yi wa mutane magana, don yana niyyar tashi kashegari, sai ya yi ta yin magana har tsakar dare. ⁸ Akwai fitilu da yawa a ɗakin gidan saman da muka taru. ⁹ Akwai wani saurayi zaune a taga mai suna Yitikus, wanda barci mai nauyi ya ɗauke shi yayinda Bulus yake ta tsawaita magana. Sa'ad da yake barci, sai ya fāɗi daga gidan sama a hawa ta uku aka kuma ɗauke shi matacce. ¹⁰ Sai Bulus ya sauka, ya mife a kan saurayin ya rungume shi ya ce, “Kada ku damu, yana da rai!” ¹¹ Sai ya koma ɗakin da yake a gidan sama, ya gutschutsura burodi ya kuma ci. Bayan ya yi magana har gari ya waye, sai ya tafi. ¹² Mutanen suka ɗauki saurayin da rai zuwa gida suka kuma ta'azantu kwarai da gaske.

Bankwanan Bulus ga dattawan Afisa

¹³ Mu kuwa muka ci gaba zuwa jirgin ruwan muka tashi muka nufi Assos inda za mu ɗauki Bulus. Ya yi wannan shirin don zai tafi can da kafa. ¹⁴ Da ya same mu a Assos, sai muka ɗauke shi a jirgin ruwan muka zo Mitilen. ¹⁵ Kashegari muka tashi cikin jirgin ruwa daga can muka zo gefen Kiyos. Kwana ɗaya bayan wannan, sai muka ketare zuwa Samos, kashegari kuma muka iso Miletus. ¹⁶ Bulus ya yanke shawara yā wuce Afisa a jirgin ruwa don kada yā ɓata lokaci a lardin Asiya, gama yana sauri yā kai Urushalima, in ya yiwu ma, a ranar Fentekos.

¹⁷ Daga Miletus, Bulus ya aika zuwa Afisa a kira dattawan ikkilisiya. ¹⁸ Da suka iso, sai ya ce musu, “Kun san irin zaman da na yi tun lokacin da na zauna da ku, daga ranar farkon da na zo cikin lardin Asiya. ¹⁹ Na

bauta wa Ubangiji da matuƙar tawali’u har da hawaye, da gwagwarmaya iri-irin da na sha game da makircin Yahudawa. ²⁰ Kun san cewa ban yi wata-wata yin muku wa’azi game da duk abin da zai amfane ku ba amma na koyar da ku a fili da kuma gida-gida. ²¹ Na yi shela ga Yahudawa da Hellenawa cewa dole su juye ga Allah cikin tuba su kuma amince da Ubangijinmu Yesu.

²² “Yanzu kuma Ruhu ya tilasta ni, za ni Urushalima, ba tare da sanin abin da zai faru da ni a can ba. ²³ Na dai san cewa a kowace birni Ruhu Mai Tsarki yakan gargade ni cewa kurkuku da shan wuya suna jirana. ²⁴ Amma ni ban dfauki raina a bakin kome ba, in dai zan iya gama tserena in kuma kammala aikin da Ubangiji Yesu ya ba ni aikin shaida bisharar alherin Allah.

²⁵ “Yanzu na san cewa ba ko dfaƙa daga cikinku wanda na zazzaga ina muku wa’azin mulkin Allah da zai saƙe ganina. ²⁶ Saboda haka, ina muku shela a yau cewa ba ni da alhakin kowa a kaina. ²⁷ Gama ban yi wata-wata a sanar muku dukan nufin Allah ba. ²⁸ Ku lura da kanku da dukan garken da Ruhu Mai Tsarki ya sa ku ku zama masu kula da shi. Ku zama masu kiwon ikkilisiyar Allah, wadda ya saya da jininsa. ²⁹ Na san cewa bayan na tafi, mugayen kyarketai za su shigo cikinku ba za su kuwa kyale garken ba. ³⁰ Ko cikinku ma mutane za su taso su karkatar da gaskiya don su jawo wa kansu almajirai. ³¹ Saboda haka ku zauna a faɗaƙe! Ku tuna cewa shekara uku, dare da rana ban taɗa fasa yin wa kowannenku gargadi ba, har da hawaye.

³² “To, yanzu na danƙa ku ga Allah da kuma ga maganar alherinsa, wadda za ta iya gina ku ta kuma ba ku gaɗo a cikin dukan waɗanda aka tsarkake. ³³ Ban yi kyashin azurfa ko zinariya ko tufafin kowa ba. ³⁴ Ku kanku kun san cewa hannuwan nan nawa sun biya mini bukatuna

da kuma na abokan aikina. ³⁵ Cikin kowane abin da na yi, na nuna muku cewa da irin wannan aiki tukuru don mu taimaki marasa karfi, muna tunawa da kalmomin da Ubangiji Yesu kansa ya ce, ‘**Bayarwa ta fi karɓa albarka.**’”

³⁶ Da ya faɗi haka, ya durkusa tare da dukansu ya yi addu’a. ³⁷ Sai dukansu suka yi kuka suka rungume shi, suka kuma yi masa sumba. ³⁸ Abin da ya fi sa su bakin ciki shi ne maganarsa da ya ce, ba za su kara ganin fuskarsa ba. Sai suka raka shi zuwa wajen jirgin ruwa.

21

Zuwa Urushalima

¹ Bayan muka rabu da su da kyar, sai muka shiga jirgin ruwa, muka miƙe zuwa Kos. Kashegari muka tafi Rods daga can kuma muka je Fatara. ² Sai muka sami wani jirgin ruwa da zai ketare zuwa Funisiya, sai muka shiga muka kama tafiya. ³ Bayan muka hangi Saifurus muka wuce shi ta kudu, sai muka ci gaba zuwa Suriya. Muka sauka a Taya, inda jirgin ruwanmu zai sauke kayansa. ⁴ Da muka sami almajirai a can, sai muka zauna da su kwana bakwai. Ta wurin Ruhu, suka yi ƙoƙari su hana Bulus wucewa zuwa Urushalima. ⁵ Amma da lokacin tashinmu ya yi, sai muka tashi muka ci gaba da tafiyarmu. Dukan almajirai da matansu da ’ya’yansu suka raka mu har bayan birni, a can kuwa a bakin teku muka durkusa muka yi addu’a. ⁶ Bayan mun yi bankwana da juna, sai muka shiga jirgin ruwa, su kuwa suka koma gida.

⁷ Muka ci gaba da tafiyarmu daga Taya muka sauka a Tolemays, inda muka gai da ’yan’uwa muka yi kwana ɗaya tare da su. ⁸ Da muka tashi kashegari, sai muka isa Kaisariya muka kuma sauka a gidan Filibus mai bishara, ɗaya daga cikin Bakwai ɗin nan. ⁹ Yana da ’ya’ya huɗu ’yan mata da ba su yi aure ba, waɗanda suka yi annabci.

¹⁰ Bayan muka yi 'yan kwanaki da dama a can, sai wani annabin da ake kira Agabus ya gangaro daga Yahudiya.

¹¹ Da ya zo wurinmu, sai ya ɗauki ɗamarar Bulus, ya ɗaura hannuwansa da kafafunsa da ita sa'an nan ya ce, "Ruhu Mai Tsarki ya ce, 'Haka Yahudawan Urushalima za su daure mai wannan ɗamara su kuma ba da shi ga Al'ummai.'"

¹² Sa'ad da muka ji haka, sai mu da mutanen da suke can muka roki Bulus kada yã je Urushalima. ¹³ Sai Bulus ya amsa ya ce, "Don me kuke kuka kuna kuma ɓata mini zuciya? A shirye nake ba ma a daure ni kawai ba, amma har ma in mutu a Urushalima saboda sunan Ubangiji Yesu." ¹⁴ Da dai ya ƙi rarrasuwa, muka yi shiru, muka ce, "Bari Ubangiji yã yi nufinsa."

¹⁵ Bayan haka, sai muka shirya muka kuma haura zuwa Urushalima. ¹⁶ Waɗansu almajirai daga Kaisariya suka raka mu suka kawo mu gidan Minason, inda za mu sauka. Shi mutumin Saifurus ne kuma ɗaya daga cikin almajirai na farko.

Isowar Bulus a Urushalima

¹⁷ Sa'ad da muka zo Urushalima, 'yan'uwa suka karɓe mu da murna. ¹⁸ Kashegari Bulus da sauranmu muka tafi domin mu ga Yakub, dukan dattawan kuwa suna nan.

¹⁹ Bulus ya gaishe su ya kuma ba su rahoto dalla-dalla a kan abin da Allah ya yi a cikin Al'ummai ta wurin aikinsa.

²⁰ Da suka ji haka, sai suka yabi Allah. Sa'an nan suka ce wa Bulus, "Ka gani ɗan'uwa, yawan dubban Yahudawan da suka gaskata, kuma dukansu masu himma ne a wajen bin doka. ²¹ An sanar da su cewa kana koya wa dukan Yahudawan da suke zama a cikin Al'ummai cewa su juye daga Musa, kana kuma faɗa musu kada su yi wa 'ya'yansu kaciya ko su yi rayuwa bisa ga al'adunmu. ²² To, me za mu yi ke nan? Lalle za su ji cewa ka iso, ²³ saboda haka, ka

yi abin da muka faɗa maka. Akwai mutum huɗu tare da mu da suka yi alkawari. ²⁴ Ka ɗauki waɗannan mutane, ka tafi da su ku tsarkaka gaba ɗaya, ka kuma biya musu kome don su samu su yi aski. Ta haka kowa zai sani babu gaskiya a waɗannan rahotanni game da kai, za a kuma ga cewa kai kanka kana kiyaye dokar. ²⁵ Game da Al'ummai masu bi kuwa, mun yi musu wasika a kan shawararmu cewa su guji abincin da aka miƙa wa gumaka, da jini, da naman dabbar da aka maƙure da kuma fasikanci.”

²⁶ Kashegari, sai Bulus ya ɗauki mutanen ya kuma tsarkake kansa tare da su. Sa'an nan ya tafi haikali domin yä sanar da ranar cikar tsarkakewarsu da kuma ranar da za a ba da sadaka domin kowannensu.

An kama Bulus

²⁷ Da kwana bakwai ɗin suka yi kusan cika, waɗansu Yahudawa daga lardin Asiya suka ga Bulus a haikali. Sai suka zuga taron duka, suka kama shi, ²⁸ suna ihu suna cewa “Mutanen Isra'ila ku taimake mu! Ga mutumin da yake koya wa dukan mutane ko'ina cewa su ƙi mutanenmu da dokarmu da kuma wannan wuri. Ban da haka ma, ya kawo Hellenawa a cikin filin haikali ya ƙazantar da wurin nan mai tsarki.” ²⁹ (Dā ma can sun ga Turofimus mutumin Afisa a birni tare da Bulus suka yi tsammani Bulus ya kawo shi filin haikali.)

³⁰ Duk birnin ya ruɗe, mutane suka zaburo da gudu daga kowane gefe. Suka kama Bulus, suka ja shi daga haikali, nan da nan aka rurrufe ƙofofi. ³¹ Yayinda suke ƙoƙari su kashe shi, sai labari ya kai ga shugaban ƙungiyar sojan Roma cewa birnin Urushalima duk ta hargitse. ³² Nan da nan ya ɗibi waɗansu hafshoshi da sojoji suka gangara a guje wurin taron. Da masu hargitsin suka ga shugaban ƙungiyar sojan da sojojinsa, sai suka daina dūkan Bulus.

³³ Shugaban ƙungiyar sojan ya zo ya kama shi ya ba da umarni a daure shi da sarkoƙi biyu. Sa'an nan ya yi tambaya ko shi wane ne, da kuma abin da ya yi. ³⁴ Waɗansu daga cikin taron suka ɗau kururuwa suna ce abu kaza, waɗansu kuma suna ce abu kaza, da yake shugaban ƙungiyar sojan ya kasa samun ainihin tushen maganar saboda yawan hayaniyar, sai ya yi umarni a kai Bulus barikin soja. ³⁵ Sa'ad da Bulus ya kai bakin matakala, sai da sojoji suka ɗaga shi sama saboda tsananin haukan taron. ³⁶ Taron da suka bi suka dinga kururuwa, suna cewa, "A yi da shi!"

Bulus ya yi wa taron jawabi

³⁷ Da sojoji suka kai gab da shigar da Bulus cikin bariki, sai ya ce wa shugaban ƙungiyar sojan, "Ko ka yarda in yi magana da kai?"

Sai ya amsa ya ce, "Ka iya Girik ne? ³⁸ Ba kai ba ne mutumin Masar nan da ya haddasa tawaye har ya yi jagorar 'yan ta'ada dubu huɗu zuwa hamada a shekarun baya?"

³⁹ Bulus ya amsa ya ce, "Ni mutumin Yahuda ne, daga Tarshish a Silisiya shahararren birnin nan. In ka yarda bari in yi wa mutane magana."

⁴⁰ Da ya sami izini daga shugaban ƙungiyar sojan, sai Bulus ya tsaya a matakala, ya ɗaga wa taron hannu. Da dukan suka yi shiru, sai ya ce musu da Arameyanci*,

22

¹ "Yan'uwa da iyaye, ku saurari kariyata yanzu."

² Da suka ji ya yi musu magana da Arameyik, sai suka yi tsit.

---

* 21:40 Ko kuwa mai yiwuwa Da Ibraniyanci haka ma a Mat 22.2

Sai Bulus ya ce, ³ “Ni mutumin Yahuda ne haifaffen Tarshish na Silisiya, amma a nan birnin ne aka rene ni. Aka horar da ni sosai cikin dokokin kakanninmu a farkashin Gamaliyel ni ma dā mai himma ne cikin bauta wa Allah kamar yadda kowannenku yake a yau. ⁴ Na tsananta wa masu bin wannan Hanyar har ga mutuwar su, ina kama maza da mata ina kuma jefa su cikin kurkuku, ⁵ kamar yadda babban firist da dukan Majalisa za su iya shaida. Na ma karfi wasiku daga gare su zuwa ga 'yan'uwansu a Damaskus, na kuma tafi can don in kawo waƙannan mutane a daure zuwa Urushalima don a hukunta su.

⁶ “Wajen tsakar rana da na yi kusa da Damaskus, ba zato ba tsammani sai wani babban haske daga sama ya haskaka kewaye da ni. ⁷ Sai na fāƙi a ƙasa na kuma ji wata murya ta ce mini, **‘Shawulu! Shawulu! Don me kake tsananta mini?’**

⁸ “Sai na yi tambaya na ce, ‘Wane ne kai, ya Ubangiji?’

“Ya amsa ya ce, **‘Ni ne Yesu Banazare, wanda kake tsanantawa.’** ⁹ Abokan tafiyata suka ga hasken, amma ba su fahimci muryar mai magana da ni ba.

¹⁰ “Sai na yi tambaya, na ce, ‘Me zan yi, ya Ubangiji?’

“Ubangiji ya ce, **‘Tashi, ka tafi cikin Damaskus. A can za a faƙa** maka duk abin da aka shirya za ka yi.’ ¹¹ Abokan tafiyata suka ja ni a hannu zuwa cikin Damaskus, saboda ƙarfin hasken ya makanta ni.

¹² “Wani mutumin da ake kira Ananias ya zo ya gan ni. Shi mai ibada ne wajen kiyaye dokoki wanda dukan Yahudawan da suke zama a can suna girmama shi ƙwarai. ¹³ Ya tsaya kusa da ni ya ce, ‘Dan’uwa Shawulu, ka sami ganin garinka!’ A daidai lokacin kuwa na iya ganinsa.

¹⁴ “Sa’an nan ya ce, ‘Allah na kakanninmu ya zaɓe ka ka san nufinsa ka kuma ga Mai Adalcin nan ka kuma ji kalmomi daga bakinsa. ¹⁵ Za ka zama mai shaidarsa

ga dukan mutane game da abin da ka gani ka kuma ji.
¹⁶ Yanzu me kake jira? Ka tashi, a yi maka baftisma, a wanke zunubanka, ta wurin kira bisa ga sunansa.’

¹⁷ “Sa’ad da na dawo Urushalima ina cikin addu’a a haikali, sai na ga wahayi ¹⁸ na ga Ubangiji yana magana. Ya ce mini, ‘Maza! Ka bar Urushalima, gama ba za su yarda da shaidarka game da ni ba.’

¹⁹ “Na amsa na ce, ‘Ubangiji, waɗannan mutane sun san cewa na bi majami’a-majami’a na jefa waɗanda suka gaskata da kai a cikin kurkuku, in kuma yin musu dūka.
²⁰ Sa’ad da kuma aka zub da jinin Istifanus mashaidinka, na tsaya can ina ba da goyon bayana ina kuma tsaron tufafin masu kisansa.’

²¹ “Sa’an nan Ubangiji ya ce mini, ‘Je ka; zan aike ka can nesa a wurin Al’ummai.’”

Bulus ɗan ƙasar Roma

²² Taron suka saurari Bulus sai da ya yi wannan magana. Sa’an nan suka ɗaga muryoyinsu suka yi ihu suka ce, “A raba duniya da wannan mutum! Bai cancanci yā rayu ba!”

²³ Da suna ihu suna kaɗa mayafansu suna da tā da ƙura sama, ²⁴ sai shugaban ƙungiyar sojan ya umarta a kai Bulus a barikin soja. Ya ba da umarni a yi masa bulala a kuma tambaye shi abin da ya sa mutane suke masa ihu haka. ²⁵ Suna kwantar da shi ke nan domin a yi masa bulala, sai Bulus ya ce wa jarumin da yake tsaye a nan, “Ashe, daidai ne bisa ga doka a yi wa ɗan ƙasar Roma bulala wanda ba a ma tabbatar da laifi a kansa ba?”

²⁶ Da jarumin ya ji haka sai ya je wurin shugaban ƙungiyar sojan ya ce masa, “Me kake so yi ne? Wannan mutum ɗan ƙasar Roma ne.”

²⁷ Sai shugaban ƙungiyar sojan ya je ya tambayi Bulus ya ce, “Faɗa mini, kai ɗan ƙasar Roma ne?”

Bulus ya ce, “I.”

²⁸ Sai shugaban kungiyar sojan ya ce, “Sai da na biya kuɗi mai yawa kafin in zama ɗan ƙasa.”

Bulus ya ce, “Ni kuwa an haife ni ɗan ƙasa.”

²⁹ Waɗanda dā suke shirin yin masa tambayoyi suka ja da baya nan da nan. Shugaban kungiyar sojan kansa ya tsorata da ya fahimci cewa ya sa wa Bulus, ɗan ƙasar Roma sarƙa.

A gaban majalisa

³⁰ Kashegari da yake shugaban kungiyar sojan ya so yā tabbatar da ainihin abin da ya sa Yahudawa suke zargin Bulus, sai ya sake shi ya kuwa umarci manyan firistoci da dukan Majalisar su taru. Sa’an nan ya kawo Bulus ya sa ya tsaya a gabansu.

23

¹ Bulus ya zuba wa Majalisar ido ya ce, “Yan’uwana, na cika aikina ga Allah cikin lamiri mai kyau har yā zuwa yau.” ² Da jin wannan Ananiyas babban firist ya umarci waɗanda suke tsaye kusa da Bulus su buge bakinsa. ³ Sai Bulus ya ce masa, “Allah zai buge ka, kai farin bango! Ka zauna a can kana hukunta ni bisa ga doka, ga shi kai kanka kana ketare dokar ta wurin ba da umarni a buge ni!”

⁴ Waɗanda suke tsaye kusa da Bulus kuwa suka ce masa, “Babban firist na Allah za ka zaga?”

⁵ Bulus ya amsa ya ce, “Yan’uwa, ai, ban san cewa shi ne babban firist ba; gama yana a rubuce cewa, ‘Kada ka yi mugun magana game da mai mulkin mutanenka.’*”

⁶ Bulus, da ya gane cewa waɗansu daga cikinsu Sadukiyawa ne sauran kuma Farisiyawa ne, sai ya ɗaga murya a Majalisar ya ce, “Yan’uwana, ni Bafarisiye ne, ɗan Farisiyawa. Ana mini shari’a saboda begen da nake da

---

* 23:5 Fit 22.28

shi a kan tashin matattu.”⁷ Da ya faɗi haka, sai gardama ta tashi tsakanin Farisiyawa da Sadukiyawa, taron kuwa ya rabu biyu.⁸ (Sadukiyawa suna cewa babu tashin matattu, babu mala’iku ko ruhohi. Amma Farisiyawa kuwa sun tsaya a kan cewa duk akwai.)

⁹ Aka yi babbar hayaniya. Waɗansu daga cikin malaman dokokin da suke Farisiyawa suka miƙe tsaye suka yi gardama mai ƙarfi suna cewa, “Ba mu sami wani laifi a wurin mutumin nan ba. A ce wani ruhu ko mala’ika ne ya yi masa magana fa?”¹⁰ Gardamar kuwa ta yi tsanani har shugaban ƙungiyar sojan ya ji tsoro za su yayyage Bulus. Ya umarci sojoji su tafi su ƙwace shi ƙarfi da yaji daga wurinsu su kawo shi cikin barikin soja.

¹¹ Kashegari da dare Ubangiji ya tsaya kusa da Bulus ya ce, “**Ka yi ƙarfin hali! Don kamar yadda ka yi shaida game da ni a Urushalima, haka kuma lalle, za ka yi shaidata a Roma.**”

Kulla shawara don a kashe Bulus

¹² Kashegari, Yahudawa suka ƙulla makirci suka kuma yi rantsuwa cewa ba za su ci ko sha ba sai sun kashe Bulus.¹³ Fiye da mutane arba’in ne suka ƙulla wannan makirci.¹⁴ Suka je wajen manyan firistoci da dattawa suka ce, “Mun yi babbar rantsuwa cewa ba za mu ci kome ba sai mun kashe Bulus.”¹⁵ Saboda haka, sai ku da Majalisa sai ku roki shugaban ƙungiyar sojan yã kawo shi a gabanku kamar kuna so ku ƙara samun cikakken bayani game da zancensa. Mu kuwa muna a shirye mu kashe shi kafin yã iso nan.”

¹⁶ Amma da ɗan ’yar’uwar Bulus ya ji wannan makirci, sai ya tafi cikin barikin soja ya gaya wa Bulus.

¹⁷ Sai Bulus ya kira ɗaya daga cikin jarumawan ya ce, “Ka kai wannan saurayi wurin shugaban ƙungiyar soja;

yana da wani abin da zai faɗa masa.” ¹⁸ Saboda haka ya ɗauke shi ya kai wajen shugaban kungiyar sojan.

Jarumin ya ce, “Bulus, ɗan kurkukun nan ya kira ni, ya roke ni in kawo wannan saurayi a wurinka domin yana da wani abin da zai faɗa maka.”

¹⁹ Sai shugaban kungiyar sojan ya kama hannun saurayin ya ja shi gefe, ya tambaye shi cewa, “Mene ne kake so ka gaya mini?”

²⁰ Saurayin ya ce, “Yahudawa sun kulla za su roke ka ka kawo Bulus a gaban Majalisa gobe kamar suna neman ƙarin cikakken bayani game da Bulus. ²¹ Kada ka yarda da su, domin fiye da mutum arba'in daga cikinsu suna fakonsa. Sun yi rantsuwa ba za su ci ko sha ba sai sun kashe shi. Suna nan a shirye yanzu, suna jira ka amince da rokonsu.”

²² Sai shugaban kungiyar sojan ya sallami saurayin ya kwabe shi ya ce, “Kada ka gaya wa kowa cewa ka faɗa mini wannan.”

An tura Bulus zuwa Kaisariya

²³ Sai ya kira biyu daga cikin jarumawansa, ya umarce su cewa, “Ku shirya sojoji ɗari biyu, da masu hawan dawakai saba'in da kuma masu māsū ɗari biyu su tafi Kaisariya da ƙarfe tara na daren nan. ²⁴ Ku shirya wa Bulus dawakai da zai hau don a kai shi wurin Gwamna Felis lafiya.”

²⁵ Ya kuma rubuta wasiƙa kamar haka,

²⁶ Kalaudiyus Lisiyas.

Zuwa ga Mai Girma, Gwamna Felis.

Gaisuwa.

²⁷ Yahudawa sun kama wannan mutum suna kuma dab da kashe shi, amma na zo da sojojina na ƙwato shi, saboda na ji shi ɗan ƙasar Roma ne. ²⁸ Na so in san abin da ya sa suke zarginsa, saboda haka na kawo shi a gaban Majalisarsu. ²⁹ Na tarar cewa zargin da ake masa

ya shafi waƙansu abubuwan da suka shafi dokarsu ne, amma ba wani zargi a kansa da ya isa kisa ko a daure shi. ³⁰ Sa'ad da na sami labari cewa akwai wani makircin da aka kulla masa, sai na aika shi wurinka nan da nan. Na kuma umarci masu zarginsa su kai kararsu gare ka.

³¹ Saboda haka sojojin, don cika umarni, suka ƙauki Bulus da dad dare suka kawo shi har Antifatiris. ³² Kashegari suka bar masu hawan dawakai suka ci gaba da shi, yayinda sojojin suka koma barikin soja. ³³ Sa'ad da masu hawan dawakai suka isa Kaisariya, sai suka ba wa gwamna wasifkar suka kuma miƙa masa Bulus. ³⁴ Gwamna ya karanta wasifkar ya kuma tambaya ko daga wanda lardi ne ya fito. Da ya ji cewa shi daga Silisiya ne, ³⁵ sai ya ce, "Zan ji batunka lokacin da masu zarginka suka iso." Sa'an nan ya ba da umarni a kai Bulus a tsare shi a fadar Hiridus.

24

Shari'a a gaban Felis

¹ Bayan kwana biyar sai Ananiyas babban firist ya tafi Kaisariya tare da waƙansu daga cikin dattawa da kuma wani lauya mai suna Tertullus, suka kawo kararsu game da Bulus a gaban gwamna. ² Sa'ad da aka shigo da Bulus, sai Tertullus ya shiga kai kararsa a gaban Felis yana cewa, "Mun daƙe muna zaman lafiya a karƙashinka, hangen nesanka kuma ya kawo gyare-gyare a wannan ƙasa. ³ Ko'ina da kuma a kowace hanya, ya mafifici Felis, mun amince da wannan da godiya marar iyaka. ⁴ Amma don kada in kara gajiyar da kai, ina roƙonka ka yi hakuri ka saurari ƙan takaitaccen jawabinmu.

⁵ "Mun tarar da wannan mutum fitinanne ne, yana tã-da-na-zaune-tsaye a tsakanin Yahudawa ko'ina a duniya. Shi shugaban ƙarifar Nazarawa ⁶ har ma ya yi ƙofari ya

ƙazantar da haikali; shi ya sa muka kama shi.* ⁸ Ta wurin bincika shi da kanka za ka gane gaskiyar game da dukan waƙannan zargin da muke kawo a kansa.”

⁹ Yahudawa ma suka goyi bayan zargin, suna tabbatar cewa waƙannan abubuwa haka suke.

¹⁰ Da gwamna ya yi masa alama yā yi magana, sai Bulus ya amsa ya ce, “Na san cewa ka yi shekaru da yawa kana mulki a wannan ƙasa; saboda haka ina farin ciki in kāre kaina. ¹¹ Da sauƙi za ka iya tabbatar cewa, bai fi kwana goma sha biyu da suka wuce ne na tafi Urushalima, domin yin sujada ba. ¹² Masu zargina ba su same ni ina gardama da kowa a haikali, ko kuma ina tā da hankalin jama’a a majami’u ko kuwa wani wuri dabam a cikin birni ba. ¹³ Ba kuwa za su iya tabbatar maka ƙarar da suke yi yanzu a kaina ba. ¹⁴ Amma na yarda cewa ina bauta wa Allah na kakanninmu a matsayin mai bin Hanyar da suke kira ƙarika. Na gaskata dukan abin da ya amince da Doka da yake kuma a rubuce cikin Annabawa, ¹⁵ ina kuma da irin bege ƙaya ga Allah yadda mutanen nan suke da shi, cewa akwai tashin matattu masu adalci da masu mugunta duka. ¹⁶ Saboda haka, ina ƙoƙari kullum in kasance da lamiri mai tsabta a gaban Allah da mutane.

¹⁷ “Bayan ’yan shekaru da dama da ba na nan, sai na dawo Urushalima don in kawo wa mutanena kyautai saboda matalauta in kuma yi sadaka. ¹⁸ Ni tsarkake ne sa’ad da suka same ni cikin filin haikalin ina yin haka. Babu taro tare da ni, ba kuwa ina tā da hankali ba. ¹⁹ Amma akwai waƙansu Yahudawa daga lardin Asiya, waƙanda ya kamata suna a nan a gabanka su kawo ƙara in suna da wani

---

* ^{24:6} Waƙansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da shi, sun kuwa so su hukunta shi bisa ga doka. ⁷ Amma shugaban, Lisiyas, ya zo ya ƙauke shi daga hannunmu ƙarfi da yaji, ⁸ yana kuma umarci masu zarginsa su zo gabanka

a kaina. ²⁰ Ko kuwa waƙannan da suke a nan su faɗi laifin da suka same ni da shi sa'ad da na tsaya a gaban Majalisa, ²¹ sai ko wannan abu ɗaya kaɗai da na ɗaga murya na faɗi yayinda nake tsaye a gabansu cewa, 'A game da tashin matattu ake mini shari'a a gabanku yau.'

²² Sai Felis, wanda yake da cikakken sani game da Hanyar, ya ɗaga sauraron ƙarar. Ya ce, "In Lisiyas shugaban kungiyar soja ya iso, zan yanke muku shari'a."

²³ Ya yi wa jarumin umarni yā tsare Bulus amma yā ba shi 'yanci yā kuma bar abokansa su lura da bukatunsa.

²⁴ Bayan 'yan kwanaki da dama sai Felis ya zo da matarsa Durusilla, mutuniyar Yahuda. Sai ya aika a zo da Bulus ya kuma saurare shi da yake magana game da bangaskiya cikin Kiristi Yesu. ²⁵ Da Bulus ya ci gaba jawabi a kan adalci, kamunkai da kuma hukunci mai zuwa, sai Felis ya tsorata ya ce, "Yanzu kam, ya isa haka! Kana iya tafi. In na sami zarafi, zan kira ka." ²⁶ A wani fanni yana sa rai cewa Bulus zai ba shi toshiyar baki, saboda haka ya yi ta aika a kira masa Bulus yā yi magana da shi.

²⁷ Da shekaru biyu suka wuce, sai Forsiyus Festus, ya gāji Felis, amma domin Felis ya so yā biya wa Yahudawa bukata, sai ya bar Bulus a kurkuku.

25

Shari'a a gaban Festus

¹ Kwana uku bayan isowa a lardin, sai Festus ya haura daga Kaisariya zuwa Urushalima, ² inda manyan firistoci da shugabannin Yahudawa suka bayyana a gabansa suka kuma gabatar da ƙararsu a kan Bulus. ³ Suka roki Festus a gaggauce a matsayin alfarma gare su, da yā sa a mai da Bulus Urushalima, gama sun 'yan kwanto su kashe shi a hanya. ⁴ Festus ya amsa ya ce, "Bulus yana tsare a Kaisariya, ni da kaina kuma zan je can ba da daɗewa ba.

⁵ Ku sa waƙansu daga cikin shugabanninku su tafi tare da ni su kawo ƙararsu a kan mutumin a can, in ya aikata wani laifi.”

⁶ Bayan ya yi kwanaki takwas ko goma tare da su, sai ya gangara zuwa Kaisariya, kashegari kuma ya kira a yi zaman kotu ya kuma umarta a kawo Bulus a gabansa. ⁷ Da Bulus ya bayyana, sai Yahudawan da suka gangaro daga Urushalima suka tsaya kewaye shi, suna kawo ƙarar masu tsanani da yawa a kansa, waƙanda ba su iya tabbatarwa ba.

⁸ Sa’an nan Bulus ya ƙare kansa ya ce, “Ban aikata wani laifi game da dokokin Yahudawa ko game da haikali ko kuma game da Kaiser ba.”

⁹ Festus, da yake yana so yā yi wa Yahudawa alfarma, sai ya ce wa Bulus, “Ka yarda ka je Urushalima a yi maka shari’a a can a gabana a kan waƙannan zarge?”

¹⁰ Bulus ya amsa ya ce, “Yanzu ina tsaye a gaban kotun Kaiser, inda ya kamata a yi mini shari’a. Ban yi wani laifi ga Yahudawa ba, kai da kanka ma ka san da haka sarai.

¹¹ In kuwa ina da wani laifin da ya isa kisa, ban fi in mutu ba. Amma in ƙarar da waƙannan Yahudawa suka kawo a kaina ba gaskiya ba ne, ba wanda yake da iko ya ba da ni a gare su. Na ƙaukaka ƙara zuwa gaban Kaiser!”

¹² Bayan Festus ya yi shawara da majalisarsa sai ya ce, “Ka ƙaukaka ƙara zuwa gaban Kaiser. To, ga Kaiser kuwa za ka tafi!”

Festus ya nemi shawarar Sarki Agiriffa

¹³ Bayan ’yan kwanaki sai Sarki Agiriffa da Bernis suka iso Kaisariya don su yi wa Festus gaisuwar bangirma. ¹⁴ Da yake za su yi kwanaki da dama a can, sai Festus ya tattauna batun Bulus da sarki. Ya ce, “Akwai mutumin da Felis ya bari a daure. ¹⁵ Sa’ad da na je Urushalima, manyan

firistoci da dattawan Yahudawa suka kawo kara game da shi suka kuma nema a hukunta shi.

¹⁶ “Na gaya musu cewa ba al’adar Romawa ba ce a hukunta mutum kafin ya fuskanci masu kararsa ya kuma sami damar kare kansa game da kararsu. ¹⁷ Da suka zo nan tare da ni, ban yi wani jinkiri ba, na kira zaman kotu kashegari kuma na umarta a kawo mutumin. ¹⁸ Sa’ad da masu zarginsa suka tashi tsaye don su yi magana, ba su zarge shi da wani laifin da na yi tsammani ba. ¹⁹ A maimako haka, sai suka kawo waƙansu ’yan maganganu game da addininsu da ba su yarda da shi ba da kuma game da wani Yesu da ya mutu wanda Bulus ya ce yana da rai. ²⁰ Na rasa yadda zan bincike irin abubuwan nan; saboda haka na yi tambaya ko zai yarda ya tafi Urushalima a yi masa shari’a a can game da waƙannan zargi. ²¹ Da Bulus ya ƙaukaka kara zuwa gaban Babban Sarki sai na umarta a tsare shi har kafin in aika shi zuwa ga Kaisar.”

²² Sai Agiriffa ya ce wa Festus, “Ni ma zan so in saurari mutumin da kaina.”

Sai ya amsa ya ce, “Za ka kuwa ji shi gobe.”

Bulus a gaban Agiriffa

²³ Kashegari Agiriffa da Bernis suka yi shiga irin ta sarauta suka shiga ƙakin jama’a tare da manyan sojoji da manyan mutanen birni. Da umarnin Festus, sai aka shigo da Bulus. ²⁴ Sai Festus ya ce, “Sarki Agiriffa, da kuma dukan waƙanda suke tare da mu, kun ga wannan mutum! Dukan jama’ar Yahudawa sun kawo mini kararsa a Urushalima da kuma a nan Kaisariya, suna kururuwa suna cewa bai kamata a bar shi da rai ba. ²⁵ Ban same shi da wani laifin da ya isa kisa ba, amma saboda ya ƙaukaka kararsa zuwa gaban Babban Sarki sai na yanke shawara in aika da shi Roma. ²⁶ Ba ni da wata tabbatacciyar maganar da zan rubuta wa Mai Girma game da shi. Saboda haka

na kawo shi a gabanku duka, musamman a gabanka, Sarki Agiriffa, saboda a sakamakon wannan bincike zan iya samun abin da zan rubuta. ²⁷ Don a ganina wauta ce a aika da ɗan kurkuku ba tare da an nuna zargin da ake yi a kansa ba.”

26

¹ Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, “An ba ka izini ka yi magana.”

Saboda haka Bulus ya yi alama da hannunsa ya fara kāriyarsa. ² Ya ce, “Sarki Agiriffa, na yi sa’a da na tsaya a gabanka yau yayinda nake kāriyata game da dukan zargin Yahudawa, ³ musamman ma domin ka saba sosai da dukan al’adun Yahudawa da kuma maganganunsu. Saboda haka ina roƙonka ka saurare ni da haƙuri.

⁴ “Yahudawa duk sun san yadda na yi rayuwa tun ina yaro, daga farkon rayuwata a ƙasarmu da kuma a Urushalima. ⁵ Sun san ni tun da daɗewa za su kuwa shaida, in suna so, cewa bisa ga ɗarikar addininmu mafi tsanani, na yi rayuwar Bafarisiye ne. ⁶ Yanzu kuwa saboda begena cikin abin da Allah ya yi wa kakanninmu alkawari ne, ake mini shari’a yau. ⁷ Wannan shi ne alkawarin da kabilanmu goma sha biyu suke bege su ga cikawarsa, yayinda suke bauta wa Allah da himma dare da rana. Ya Sarki, saboda wannan bege ne fa Yahudawa suke zargena. ⁸ Don me wani a cikinku zai yi shakka cewa Allah yana tā da matattu?

⁹ “Ni ma a dā na tabbata cewa ya kamata in yi duk abin da zan iya yi domin in yi gāba da sunan Yesu Banazare. ¹⁰ Abin da na yi ke nan a Urushalima. Da izinin manyan firistoci na sa tsarkaka da yawa a kurkuku, sa’ad da kuma ake kashe su, nakan ka da ƙuri’ata gāba da su. ¹¹ Sau da dama nakan bi majami’a-majami’a, in sa a yi musu hukunci. Na kuma yi ƙoƙarin tilasta su su yi safo. Don

kuma tsananin fushi da su, sai da na fafare su har waƙansu garuruwa na ketaren iyaka, ina tsananta musu.

¹² “A cikin irin tafiyen nan ne ina kan hanya zuwa Damaskus tare da izini daga manyan firistoci. ¹³ Da tsakar rana, ya sarki, sa’ad da nake kan hanya, sai na ga wani haske daga sama, fiye da hasken rana, yana haskakawa kewaye da ni da abokan tafiyata. ¹⁴ Dukanmu muka fāƙi ƙasa, na kuwa ji wata murya tana ce mini da harshen Arameyik, ‘Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mini? Yana da wuya ka shuri tsinken tsokanar dabba.’

¹⁵ “Sai na yi tambaya na ce, ‘Wane ne kai, ya Ubangiji?’

“Ubangiji ya ce, ‘Ni ne Yesu wanda kake tsananta wa. ¹⁶ Yanzu ka tashi, ka tsaya da kafafunka. Na bayyana a gare ka don in naƙa ka bawa da kuma mai shaidar abin da ka gani game da ni da kuma abin da zan nuna maka. ¹⁷ Zan tsirar da kai daga mutanenka da kuma daga Al’ummai. Ina aikan ka zuwa gare su domin ¹⁸ ka buƙe idanunsu su kuwa juyo daga duhu zuwa haske, daga mulkin Shaidan kuma zuwa wurin Allah, domin su sami gafarar zunubai da kuma matsayi a cikin waƙanda aka tsarkake ta wurin bangaskiya a cikina.’

¹⁹ “Saboda haka fa, Sarki Agiriffa, ban yi rashin biyayya ga wahayin nan daga sama ba. ²⁰ Da farko ga waƙanda suke a Damaskus, sa’an nan ga waƙanda suke a Urushalima da kuma cikin dukan Yahudiya, da kuma ga Al’ummai su ma, na yi wa’azi don su tuba su juyo ga Allah su kuma tabbatar da tubansu ta wurin ayyukansu. ²¹ Shi ya sa Yahudawa suka kama ni a filin haikali suka kuma yi ƙoƙarin kashe ni. ²² Amma na sami taimakon Allah har yā zuwa yau. Yanzu ga ni a tsaye a nan, ina shaida ga babba da yaro. Ba na faƙin kome fiye da abin da annabawa da Musa suka ce zai faru, ²³ cewa Kiristi zai sha wahala, kuma

a matsayin wanda yake na fari da zai tashi daga matattu, zai yi shelar haske ga mutanensa da kuma Al'ummai.”

²⁴ A nan ne fa Festus ya tsai da k̄ariyar Bulus. Ya yi ihu ya ce, “Bulus! Kai dai ruƙaƙe ne, yawan karatunka yana juya maka kai.”

²⁵ Bulus ya amsa ya ce, “Ba na hauka, ya mafifici Festus. Abin da nake faɗi gaskiya ne da kuma mai kyau. ²⁶ Sarki ya san waƙannan abubuwa, ina kuma iya yin magana da shi a sake. Na tabbata cewa ba ƙaya daga cikin waƙannan da ya kuɓuce saninsa, domin ba a ɓoye aka yi shi ba. ²⁷ Sarki Agiriffa ka gaskata da annabawa? Na san ka gaskata.”

²⁸ Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, “Kana tsammani cewa a cikin ƙanƙanin lokaci kana so ka mai da ni Kirista?”

²⁹ Bulus ya amsa ya ce, “Ko a ƙan lokaci, ko a lokaci mai yawa, ina addu'a ga Allah cewa, ba kai kaƙai ba amma duk waƙanda suke saurare ni a yau su zama abin da nake, sai dai ban da sarkokin nan.”

³⁰ Sai sarki ya tashi, haka kuma gwamna da Bernis da kuma waƙanda suke zaune tare da su. ³¹ Suka bar ƙakin, kuma yayinda suke magana da juna, sai suka ce, “Wannan mutum ba ya yin kome da ya isa kisa ko dauri.”

³² Sai Agiriffa ya ce wa Festus, “Da ba don wannan mutum ya ƙaukaka ƙara zuwa gaban Kaisar ba da an sake shi.”

27

Bulus ya tafi Roma a jirgin ruwa

¹ Sa'ad da aka yanke shawara cewa za mu tashi a jirgin ruwa zuwa Italiya, sai aka danƙa Bulus da waƙansu 'yan kurkuku a hannun wani jarumin mai suna Juliyos, wanda yake na Bataliyar Babban Sarki. ² Muka shiga jirgin ruwa daga Andiramitiyum wanda yake shirin tashi zuwa tasoshin da suke bakin tekun lardin Asiya, sai

muka kama tafiya. Aristarkus, mutumin Makidoniya daga Tessalonika, yana tare da mu.

³ Kashegari muka sauka a Sidon; Juliyos kuwa, cikin alheri ga Bulus, ya bar shi yã je wajen abokansa domin su biya masa bukatunsa. ⁴ Daga can kuma muka sãke kama tafiya muka zaga ta bayan tsibirin Saifurus saboda iska tana gãba da mu. ⁵ Sa'ad da muka ketare tekun da yake sassan gaɓar Silisiya da Famfiliya sai muka sauka a Mira ta Lisiya. ⁶ A can jarumin ya sami wani jirgin ruwan Alekzandariyan da za shi Italiya sai ya sa mu a ciki. ⁷ Tafiyar ta ɗauki kwanaki da yawa muna yi kaɗan-kaɗan da kyar muka iso kusa da gaɓar Kinidus. Da iskar ta hana mu ci gaba, sai muka bi ta bayan tsibirin Kirit ɗaura da Salmone. ⁸ Muka ci gaba a gefen gaɓar da kyar har muka iso wani wurin da ake kira Kyakkyawan Mafaka, kusa da garin Laseya.

⁹ An riga an ɓata lokaci da yawa, tafiya kuwa ta riga ta zama da hatsari domin a lokacin Azumi* ya riga ta wuce. Saboda haka Bulus ya gargaɗe su, ¹⁰ ya ce, “Mutane, ina gani tafiyarmu za tã zama da masifa ta kuma kawo babbar hasara ga jirgin ruwan da kaya, da kuma ga rayukanmu ma.” ¹¹ Amma jarumin, a maimakon ya saurari abin da Bulus ya ce, sai ya bi shawarar matuki da kuma mai jirgin ruwan. ¹² Da yake tashar jirgin ruwan ba tã dace a ci damina a can ba, yawanci suka ba yanke shawara cewa mu ci gaba da tafiya, da bege za mu kai Funis mu ci damina a can. Wannan tashar jirgin ruwa ne a Kirit, tana fuskantar kudu maso yamma da kuma arewa maso yamma.

Hadari

¹³ Da iska ta fara busowa daga kudu a hankali, sai suka yi tsammani sun sami abin da suke nema; saboda haka suka

---

* 27:9 Wato, da Ibraniyanci Ranar Kafara ke nan (Yom Kippur)

janye kugiyar jirgin ruwa suka bi ta gefen tsibirin Kirit. ¹⁴ Ba a jima ba, sai ga wata guguwar iska mai karfin da ake kira “Yar arewa maso gabas,” ta buga daga tsibirin. ¹⁵ Iskar ta ci karfin jirgin ruwan har ya kasa fuskantar iskar; saboda haka muka sallamar mata ta yi ta tura mu. ¹⁶ Da muka bi ta bayan wani dan tsibirin da ake kira Kauda, da kyar muka jawo dan karamin jirgin kusa da jirgin. ¹⁷ Da mutanen suka jawo shi cikin babban jirgin ruwan, sai suka sa igiyoyi ta farkashin jirgin ruwan kanta don su da daura shi. Don gudun kada a fada mu da yashin gaɓar Sirtis, sai suka saukar da kugiyar jirgin ruwan, suka bari aka yi ta tura jirgin haka. ¹⁸ Haka muka yi ta shan bugun guguwar hadarin nan kashegari suka fara jajjefar da kayan da jirgin yake fauke da su a cikin teku. ¹⁹ A rana ta uku, da hannuwansu suka jefar da kayan aikin jirgin ruwan a cikin teku. ²⁰ Da dai aka yi kwana da kwanaki ba a ga rana ko taurari ba guguwar iska kuma ta ci gaba da bugowa, a karshe muka fid da zuciya za mu tsira.

²¹ Bayan mutanen sun daɗe ba su ci abinci ba, Bulus ya miƙe tsaye a gabansu ya ce, “Mutane, da kun ji shawarata na kada ku tashi daga Kirit, da ba ku faɗa wannan masifa da hasara ba. ²² Amma yanzu ina karfafa ku ku yi karfin hali, domin ba fayanku da zai rasa ransa; jirgin ruwan ne kaɗai zai hallaka. ²³ Jiya da dare wani mala’ikan Allahn da nake nasa nake kuma bauta wa ya tsaya kusa da ni ²⁴ ya ce, ‘Kada ka ji tsoro, Bulus. Lalle za ka tsaya a gaban Kaiser a yi maka shari’a; Allah kuma cikin alherinsa ya ba ka dukan rayukan mutanen da suke tafiya tare da kai.’ ²⁵ Saboda haka ku yi karfin hali, ku jama’a, gama gaskata Allah a kan cewa yadda aka fada mini din nan, haka zai faru. ²⁶ Duk da haka, dole a fada mu a wani tsibiri.”

Jirgin ruwa ya yi hatsari

²⁷ A dare na goma sha huɗu iska dai tana ta korarmu a Tekun Adiriyatik, wajen tsakar dare sai masu tufin jirgin suka zaci sun yi kusa da kasa. ²⁸ Sai suka gwada zurfin ruwan suka ga ya kai kafa ɗari da ashirin. Bayan ɗan lokaci kaɗan suka saƙe gwadawa suka ga zurfin ya kai kafa tasa'in. ²⁹ Don gudun kada a fyaɗa mu a kan duwatsu, sai suka saki kugiyoyin jirgin guda huɗu daga bayan jirgin suka yi fata gari ya waye. ³⁰ Cikin kofarin tserewa daga jirgin, sai masu tufin jirgin suka saukar da ɗan karamin jirgin ruwan cikin tekun, suka yi kamar za su saki waɗansu kugiyoyi daga sashen gaba na babban jirgin ne. ³¹ Sai Bulus ya ce wa jarumin da kuma sojojin, "In mutanen nan ba su tsaya a cikin jirgin nan ba, ba za ku tsira ba." ³² Sai sojojin suka yayyanke igiyoyin da suke riƙe da ɗan karamin jirgin, suka bar shi ya bi ruwa.

³³ Kafin gari ya waye Bulus ya roƙe su duka su ci abinci. Ya ce, "Kwana goma sha huɗu ke nan, kuna zama cikin zulumi kun kuma kasance ba abinci, ba ku ci kome ba. ³⁴ Ina roƙonku yanzu ku ci abinci. Kuna buƙatarsa don ku rayu. Ba ɗayanku da zai rasa ko gashin kansa guda ɗaya." ³⁵ Bayan da ya faɗi haka, sai ya ɗauki burodi ya yi godiya ga Allah a gabansu duka. Sa'an nan ya gutsuttsura ya fara ci. ³⁶ Dukansu kuwa suka sami karfafawa, suka kuma ci abinci. ³⁷ Dukanmu a jirgin kuwa mutane 276 ne. ³⁸ Sa'ad da suka ci iyakar abin da suke so, sai suka rage nauyin jirgin ta wurin zubar da hatsin a cikin tekun.

³⁹ Da gari ya waye, ba su gane kasar da suke ba, amma suka ga wani lungu da gaci mai yashi, sai suka yanke shawara su kai jirgin can in za su iya. ⁴⁰ Da suka yanke kugiyoyin, sai suka bar su a cikin teku a lokaci guda kuma suka halle maɗaurin abin juya jirgin. Sai suka tā da filafilan gaban jirgin daidai yadda iska za tā tura shi gaba, sa'an nan suka nufi gaci. ⁴¹ Amma jirgin ruwan ya shiga

yashi ya kafe. Kan jirgin ya shiga cikin yashin ya kāsa motsi, sai jirgin ya fara farfashewa ta baya saboda haukan rakuman ruwa.

⁴² Sojojin suka yi niyya su kakkashe 'yan kurkukun don hana waninsu yā yi iyo yā tsere. ⁴³ Amma jarumin ya so yā ceci ran Bulus, sai ya hana su aiwatar da niyyarsu. Ya kuma yi umarni duk waƙanda suka iya ruwa su fara fāƙawa zuwa gaci. ⁴⁴ Sauran kuma su bi katakai zuwa can ko kuma a kan tarkacen jirgin ruwan. Ta haka kowa ya kai bakin teku lafiya.

28

Tsibirin Malta

¹ Bayan da muka kai bakin tekun lafiya, sai muka tarar cewa sunan tsibirin Malta ne. ² Mutanen tsibirin kuwa suka nuna mana babban alheri. Suka hura wuta suka marabce mu duka saboda ana ruwan sama da kuma sanyi. ³ Bulus ya tattara tarin itace, yayinda kuma yake sa itacen a wuta, sai maciji ya bullo saboda zafi, ya dāfe a hannunsa. ⁴ Da mutanen tsibirin suka ga macijin yana lilo a hannunsa, sai suka ce wa juna “Lalle, wannan mutum mai kisankai ne; gama ko da yake ya tsira daga teku, Adalci bai bar shi ya rayu ba.” ⁵ Amma Bulus ya karkace macijin a cikin wuta, bai kuwa ji wani ciwo ba. ⁶ Mutanen kuma suka yi zato zai kumbura ko kuma nan da nan zai fāfi matacce, amma da aka daƙe ba su ga wani abu ya faru da shi ba, sai suka sāke ra'ayi suka ce shi wani allah ne.

⁷ Akwai wani filin nan kusa wanda yake na Fubiliyus, babban shugaban tsibirin. Shi ne ya karɓe mu a gi-dansa da alheri ya kuma ciyar da mu har kwana uku. ⁸ Mahaiƙinsa kuwa yana kwanciya a gado yana fama da zazzabi da atuni. Bulus ya shiga ciki don yā gan shi, bayan ya yi masa addu'a, sai ya ƙibiya masa hannuwa ya warkar

da shi. ⁹ Sa'ad da wannan ya faru, sauran marasa lafiya a tsibirin suka zo aka kuma warkar da su. ¹⁰ Suka girmama mu ta kowane hali da muka shirya za mu tashi, sai suka ba mu abubuwan da muke bukata.

Isowa a Roma

¹¹ Bayan wata uku sai muka tashi a wani jirgin ruwan da ya ci damina a tsibirin. Jirgin ruwa kuwa na Alekzandariya ne yana da siffar tagwayen allolin Kasto da Follus. ¹² Muka isa Sirakus a can muka yi kwana uku. ¹³ Daga can muka tashi muka isa Regiyum. Kashegari iskar kudu ta taso, kashegari kuma muka kai Futeyoli. ¹⁴ A can muka tarar da waƙansu 'yan'uwa waƙanda suka gayyaci mu mu yi mako ƙaya da su. Da haka dai muka kai Roma. ¹⁵ 'Yan'uwun da suke can sun sami labari cewa muna zuwa, sai suka tashi tun daga Kasuwar Affiyus da Masauki Uku don su tarye mu. Da ganin mutanen nan sai Bulus ya gode wa Allah ya kuma sami ƙarfafawa. ¹⁶ Da muka isa Roma, sai aka yarda wa Bulus yã zauna shi kaƙai, tare da sojan da zai yi gadinsa.

Bulus ya yi wa'azi a Roma a tsare

¹⁷ Bayan kwana uku sai ya kira taron shugabannin Yahudawa. Da suka taru, Bulus ya ce musu, “'Yan'uwana, ko da yake ban yi wa mutanenmu wani laifi ba ko kuma wani abu game da al'adun kakanninmu, aka kama ni a Urushalima aka kuma ba da ni ga Romawa. ¹⁸ Suka tuhume ni suka kuma so su sake ni, domin ba a same ni da wani laifin da ya cancanci kisa ba. ¹⁹ Amma da Yahudawa suka ƙi, sai ya zama mini dole in ƙaukaka ƙara zuwa gaban Kaisar ba don ina da wani zargin da zan kawo game da mutanena ba. ²⁰ Saboda wannan ne na nemi in gan ku in kuma yi magana da ku. Saboda begen Isra'ila ne, nake a daure da wannan sarƙa.”

²¹ Suka amsa cewa, “Ba mu sami wani wasifa daga Yahudiya game da kai ba, kuma ba kowa daga cikin ’yan’uwan da suka zo daga can ya kawo wani labari ko ya faɗi wani mummuna abu game da kai. ²² Amma muna so mu ji ra’ayinka, gama mun san cewa mutane ko’ina suna muguwar magana a kan wannan ɗarikar.”

²³ Suka shirya su sadu da Bulus wata rana, suka ma zo da yawa fiye da dā a wurin da Bulus yake zama. Daga safe har zuwa yamma ya yi ta yin musu bayani, ya kuma shaida musu mulkin Allah yana kofarin rinjayarsu game da Yesu daga Dokar Musa da kuma daga Annabawa. ²⁴ Waɗansu suka rinjaya da abin da ya faɗa, amma waɗansu suka ba su gaskata ba. ²⁵ Suka kāsa yarda da juna suka fara watsewa bayan Bulus ya yi wannan magana guda cewa, “Ruhu Mai Tsarki ya faɗa wa kakannin-kakanninku gaskiya sa’ad da ya ce ta bakin annabi Ishaya cewa,

²⁶ “Je ka wurin mutanen nan ka ce,
“Za ku yi ta ji amma ba za ku fahimta ba;
za ku yi ta dubawa, amma ba za ku gani ba.”

²⁷ Gama zuciyar mutanen nan ta yi tauri;
da kyar suke ji da kunnuwansu,
sun kuma rufe idanunsu.

In ba haka ba za su iya gani da idanunsu,
su ji da kunnuwansu,
su fahimta a zukatansu,

su kuma juyo, in kuwa warkar da su.”*

²⁸ “Saboda haka na so ku san cewa an aika da ceton Allah ga Al’ummai, za su kuwa saurara!”†

³⁰ Shekaru biyu cif Bulus ya zauna a can a gidansa na haya yana marabtar duk wanda ya je wurinsa. ³¹ Ya

---

* 28:27 Ish 6.9,10 † 28:28 Waɗansu rubuce-rubucen hannu na dā suna da saurara! ²⁹ Bayan ya faɗi haka, sai Yahudawa suka watse, suna gardama mai zafi a tsakaninsu

Ayyukan Manzanni 28:31 85 Ayyukan Manzanni 28:31

yi wa'azin mulkin Allah yana kuma koyarwa game da Ubangiji Yesu Kiristi, gabagadi ba tare da wani abu ya hana shi ba.

Biblica® Buɗaɗɗen Littafi Mai Tsarki, Sabon Rai Don
Kowa™
Hausa: Biblica® Buɗaɗɗen Littafi Mai Tsarki, Sabon Rai Don
Kowa™ (Bible) of Nigeria

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Hausa

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc.

Used with permission. All rights reserved worldwide.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 30 Dec 2021

18113be6-b3a0-530a-b78f-a25225282250